

Tweede impactanalyse corona

*voor het informierend en consulterend debat
in de raad van 10 september 2020*

inhoud

Samenvatting, uitgangspunten en opbouw

Inleiding	3
Leeswijzer notitie	5
Gemeente als - uitgangspunten toegespitst op gemeentelijke rollen	7

Corona-impact per begrotingsprogramma

Programma 1 Wonen in Assen	8
Programma 2 Werken in Assen	9
Programma 3 Meedoen in Assen	13
Programma 4 Aantrekkelijk Assen.....	15
Programma 5 Samen werken aan Assen	21
Programma 6 Bedrijfsvoering.....	22
Programma 7 Vastgoed en grondbedrijf	24
Programma 8 Algemeen financieel beleid	29
Verwachte economische impact van corona.....	31

Financiële overzichten uitkomsten eerste en tweede corona-impactanalyse

Totaalbeeld financiële effecten tweede corona-impactanalyse	35
① Ingezette koers – detailgegevens	35
② Koers verleggen - detailgegevens.....	37

Bijlagen

Bijlage 1 Landelijke maatregelen	38
Bijlage 2 Gemeentelijke en Drents aanvullende maatregelen	41
Bijlage 3 Rapport AEF financiële consequenties corona voor gemeenten	42

Separate bijlage

G40/Platform 31 samenvatting en rapport coronacrisis en de steden	separate bijlage 1
---	--------------------

Tweede impactanalyse corona

De gevolgen van de coronacrisis hebben een forse impact op de hele samenleving. Met name de gezondheidszorg stond al snel onder druk om de grote groep corona patiënten van adequate zorg te blijven voorzien. Zorgprofessionals vergden daarbij het uiterste van zichzelf en liepen persoonlijke risico's in hun werk. De inzet van de medewerkers de GGD en de VRD in deze crisis was en is groot te noemen. Wij waarderen deze inzet zeer. Maar de gevolgen van de coronacrisis zijn inmiddels merkbaar

in alle geledingen van de samenleving zowel sociaal-maatschappelijk als economisch. De beperkende maatregelen die in maart zijn genomen zijn daar mede debet aan. En ook al is er sprake van een versoepeling van deze maatregelen, de verwachting is dat de gevolgen van de coronacrisis ook op de langere termijn hun uitwerking zullen houden. De gemeente krijgt te maken met een flinke groei in de kosten en tegelijkertijd een aanzienlijke daling van inkomsten.

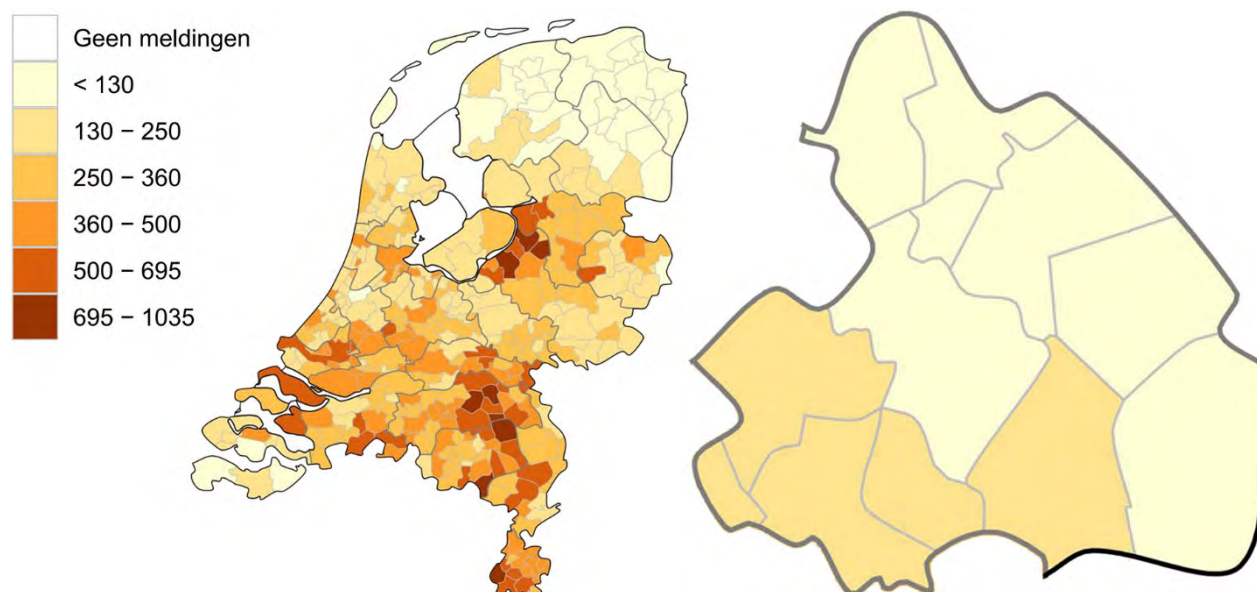
Een eerste impactanalyse hebt u besproken op 2 juli jongstleden. Aanvullend bent u geïnformeerd over de compensatiemiddelen van het Rijk voor gemeenten in onze brief van 15 juli 2020. De rijksoverheid heeft een pakket aan maatregelen opgesteld en aanvullend hebben wij met de andere Drentse gemeenten ondersteunende maatregelen getroffen om de schadelijke effecten van de lockdown zo veel mogelijk te beperken.

Corona-aantallen in Drenthe

Na weken van een dalende trend loopt het aantal nieuwe coronagevallen in Nederland weer op. De derde week van juli 2020 telden de GGD's 987 nieuwe besmettingen in Nederland.

Corona-aantallen in de provincie Drenthe cumulatief vanaf 27 februari tot en met 4 augustus 2020:

- 556 gemelde besmettingen (Assen 51)
- 119 patiënten opgenomen in het ziekenhuis (Assen 12)
- 41 patiënten overleden (Assen 2)

Kaart COVID-19 meldingen per gemeente vanaf 27 februari 2020

Totaal aantal bij de GGD's gemelde COVID-19 patiënten per 100.000 inwoners per gemeente tot en met dinsdag 4 augustus 10:00 uur. De zwarte lijnen geven de grenzen van de GGD-regio's weer.

Epidemiologische situatie bron RIVM

Impact corona in Assen

De maatregelen hebben grote effecten op het functioneren van de economie. Bepaalde sectoren hebben door verminderde omzet problemen om hun vaste lasten te betalen en komen daardoor in liquiditeitsproblemen. Dit zien we in de volle breedte van de economie. Het CBS verwacht dat tien tot twintig procent van het aantal bedrijven en banen in Assen hierdoor onder druk staat. Hoe langer de beperkende maatregelen duren, hoe groter de kans is op (fors) banenverlies.

Onze inzet is erop gericht om onze inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven daar waar mogelijk te ondersteunen.

De invoering van de Omgevingswet wordt uitgesteld. De consequenties hiervan voor de inzet van de gemeente Assen worden in de Programmabegroting 2021 besproken.

Diverse maatregelen zijn genomen om de continuïteit van jeugdhulp en ondersteuning vanuit de Wmo te waarborgen. Aanbieders van zorg en ondersteuning kregen hiervoor financiële zekerheid en ruimte tot in elk geval 1 juli 2020. Door de crisis was er minder zorginzet. De vraag is in hoeverre er sprake zal zijn van een verhoogde vraag na versoepeling van de coronamaatregelen.

Er is veel gevraagd van instellingen voor onderwijs en kinderopvang. Eerst het opstarten van thuisonderwijs en noodopvang en vervolgens alle aanpassingen om onderwijs en opvang op locatie weer mogelijk te maken. De noodopvang voor kinderen van ouders met vitale beroepen heeft goed

gefunctioneerd evenals de opvang voor kwetsbare kinderen. Tijdens de lockdown hielden de scholen met alle leerlingen contact.

Sportverenigingen en wijkcentra hebben te maken met lagere inkomsten. Dit raakt hun exploitatie. Landelijke maatregelen voorzien in compensatie voor inkomstenderiving voor sportverenigingen. Ook voor buurt- en dorpshuizen is er deze vorm van ondersteuning.

Het welzijn en welbevinden van de inwoners van Assen zijn geraakt onder andere doordat tal van activiteiten en mogelijkheden tot ontmoeting wegvielen. Het is positief om te constateren dat vrijwilligers en organisaties in Assen zich blijven inzetten voor mensen in hun omgeving. Zij hebben daarmee een belangrijke rol in het signaleren en ook het voorkomen van sociale problematiek.

Met Vaart Welzijn is verkend hoe we hier het beste op kunnen inspelen. Bijvoorbeeld door extra inzet voor specifieke situaties of doelgroepen. Overigens blijkt uit een onderzoek onder de leden van het stadspanel dat veel Assenaren zich goed weten te redden tijdens de coronacrisis. Het digitale stadspanel met bijna 3.000 leden is niet volledig representatief voor de Asser bevolking. Maar de uitkomsten geven wel een beeld van met name het welzijn en de zelfredzaamheid van veel Assenaren in de coronacrisis. De vragenlijst is ingevuld in de tweede helft van mei. Bijna 40% maakt zich (heel) veel zorgen over de coronacrisis en de diverse maatregelen ertegen. De grootste zorgen betreffen gezondheid en economie. Men geeft aan goed op de hoogte te

zijn van het coronavirus, vooral van de gezondheidsrisico's. Ruim 40% weet welke ondersteuning Vaart Welzijn kan bieden. Als respondenten wat voor anderen doen, is dat het liefst een oogje in het zeil houden, boodschappen doen of eten koken. Voor bijna 80% is de mantelzorg zwaarder geworden door de coronacrisis. Positief zijn de leden van het stadspanel over thuiswerken, meer bewegen, minder verkeer, afstand houden en grotere aandacht die mensen voor elkaar hebben.

Om een beter beeld te krijgen van de situatie en behoeften van mantelzorgers is via een aantal belrondes specifiek informatie hierover verzameld.

De cultuursector wordt hard geraakt door de coronamaatregelen. Gebouwen moesten dicht en verenigingen hun activiteiten staken. Veel culturele organisaties zijn hierdoor in de problemen gekomen. Veel zzp'ers uit de culturele en creatieve sector zagen hun inkomsten wegvallen. Met de versoepeling van regels kunnen bioscopen, musea en theaters weer bezoekers toelaten. Maar met de anderhalve meter afstand norm blijft de exploitatie onder druk staan.

De cultuursector kan van verschillende regelingen vanuit het Rijk gebruik maken. Het gaat daarbij om de reguliere ondersteuning voor bedrijven en instellingen, en ook om specifieke steunpakketten voor de culturele sector.

In lijn met de landelijke coronamaatregelen heeft de gemeentelijke organisatie diverse maatregelen genomen om de bedrijfsvoering en de dienstverlening aan de

inwoners aan te passen. Inmiddels wordt er rekening mee gehouden dat de maatregelen voor langere tijd gaan gelden.

De gevolgen hiervan worden in kaart gebracht. Ook wordt een evaluatie gedaan van het functioneren van de crisisorganisatie.

Leeswijzer notitie

Per begrotingsprogramma hebben we de impact van de coronacrisis op hoofdlijnen beschreven. Door de vele onzekerheden zijn alle financiële effecten op dit moment nog niet nauwkeurig te bepalen. Vandaar dat de financiële tabellen de nodige pm posten bevatten en de bedragen daardoor niet optellen tot het vermelde totaal. Gelet op de ongewisse toekomst, blijven we de risico's zoals benoemd in de eerste impactanalyse zorgvuldig monitoren en informeren we u bij wijzigingen.

In deze analyse werken we met de op 1 augustus bekende informatie. Uiteraard kunnen zich in tussentijd tot aan bespreking in de

raad nieuwe ontwikkelingen voordoen. Voor de programma's Werken in Assen en Aantrekkelijk Assen is de impact het grootst.

Definitieve voor- en nadelige financiële effecten over dit begrotingsjaar presenteren wij u in de Voortgangsrapportage 2020.

Onze Koers

Als ingezette koers sluiten wij aan bij de landelijke en regionale maatregelen, daar waar nodig aangevuld met lokale maatregelen. Per programma brengen wij dit in beeld. Voor zover mogelijk is hiervan een financiële vertaling

gemaakt. Bij de geschetste getroffen en aanvullend mogelijke maatregelen zijn we uitgegaan van vijf verschillende gemeentelijke rollen.

In het laatste hoofdstuk 'Verwachte economische impact van corona' vergelijken we aan de hand van vier economische scenario's, die het Centraal Planbureau heeft ontwikkeld, mogelijke gevolgen van de coronacrisis voor Assen.

In de bijlage vindt u een overzicht van alle rijksmaatregelen en alle aanvullende provinciale en gemeentelijke maatregelen.

Gemeentelijke rollen en scenario's

Nu steeds meer beperkende maatregelen worden afgebouwd, kijken we ook naar de aanvullende maatregelen die voor de fase van de acute crisis zijn getroffen en welke eventuele overgangsmatregelen nodig zijn. Als gemeente zijn er vanuit onderstaande rollen interventies mogelijk:

1. subsidieverstrekker
2. ondersteuner van de lokale samenleving
3. verhuurder van vastgoed
4. heffer van belastingen en leges
5. uitvoeringsorganisatie

Tot 1 september 2020 is een aantal zaken bevroren of anders geregeld. De periode hierna vraagt om keuzes: naheffing of kwijtschelding, rechtmatigheid et cetera. We onderscheiden de volgende richtingen:

1 Ingezette koers

We volgen de landelijke en regionale maatregelen aangevuld met extra lokale maatregelen.

2 Koers verleggen

We zetten maximaal in met extra lokale maatregelen

Per begrotingsprogramma lichten we tot nu toe ingezette koers toe.

Waar van toepassing schetsen we per programma ook de mogelijkheden om de koers te verleggen door aanvullende of verdergaande maatregelen te treffen.

Algemene uitgangspunten

- Voor maatregelen die we van rijkswege uitvoeren, zetten we met de VDG, de VNG en de G40 in op 100% compensatie.
- De in deze notitie benoemde maatregelen betreffen maatregelen op lokaal niveau.
- We richten ons in deze notitie op maatregelen en financiële effecten voor 2020 en 2021.
- We kijken per maatregel niet alleen naar wat het Rijk al doet, maar ook welke financiële ruimte partijen zelf hebben. We verwachten dat ook eigen reserves worden aangesproken.
- Het is niet de bedoeling maatregelen te stapelen.
- Waar mogelijk verwachten we ook iets terug voor de steun. Dit leggen we per situatie vast. We vragen organisaties hier ook maatschappelijk verantwoording over af te leggen.
- Als extra middelen nodig zijn als dekking, worden deze primair gezocht binnen de bestaande programma-budgetten, aangevuld met de Rijkscompensatiemiddelen.
- De uitkomsten van de tweede impactanalyses worden betrokken bij de Voortgangsrapportage en de Programmabegroting 2021.

Gemeente als:

1. subsidieverstrekker

Algemene lijn: we accepteren bij subsidies een lagere prestatie als gevolg van de crisis en gedwongen maatregelen van de rijksoverheid. Praktisch gezien volgt geen nieuwe beschikking, acceptatie vindt plaats via de reguliere verantwoording. Per sector volgen mogelijk uitzonderingen.

We accepteren een lagere prestatie, maar we gaan er wel vanuit dat ontvangers een maximale inspanning leveren om andere, vergelijkbare activiteiten te verrichten.

Met de grote subsidieontvangers gaan we het individuele gesprek aan om recht te doen aan de bijzondere omstandigheden en deze goed in beeld te krijgen en goede afspraken te maken, zowel juridisch als financieel.

2. ondersteuner van de lokale samenleving

We gaan er vanuit dat ondernemingen eerst gebruik maken van de beschikbare rijksregelingen.

We zetten in op zo veel mogelijk behoud van werkgelegenheid gedurende de maatregelenperiode.

Waar ondernemers door bijzondere omstandigheden buiten de boot vallen, ondersteunen we waar mogelijk en geven we prioriteit aan de sectoren zoals benoemd in onze economische agenda.

We verkennen de nieuwe eisen, kansen en mogelijkheden van de anderhalve meter economie in relatie tot onze regelgeving.

3. verhuurder van vastgoed

De gemeente draagt bij aan het voortbestaan van huurders van gemeentelijke accommodaties, waarbij huurders ook zelf een verantwoordelijkheid hebben en nemen.

We maken zo veel mogelijk gebruik van de landelijke maatregelen.

We richten ons alleen op het vastgoed dat wij zelf verhuren.

4. heffer van lokale belastingen en leges

De tariefstellingen voor heffingen en leges blijven voor 2020 onveranderd. De vaststelling van tarieven voor 2021 is onderdeel van het begrotingsproces 2021.

Als door de coronacrisis activiteiten niet doorgaan, is de gemeente coulant bij het heffen van belastingen of het opleggen van leges.

Waar uitstel van betaling is verleend volgt zo snel mogelijk duidelijkheid over betalingsregelingen of criteria voor kwijtschelding.

5. uitvoeringsorganisatie

We gaan uit van een zo normaal mogelijke bedrijfsvoering van ondernemingen en overheid. De gemeente betaalt voor daadwerkelijk geleverde diensten en stuurt facturen voor daadwerkelijk geleverde diensten. Betalingstermijnen worden continu gemonitord.

Bestaande contracten worden gerespecteerd.

We zetten in op behoud van bestaande samenwerking.

Menselijke maat. We werken mee aan preventie voor inwoners die moeite hebben om op eigen kracht rond te komen en zetten in op het ondersteunen van inwoners die door corona in acute nood verkeren.

Corona-impact

per begrotingsprogramma

Programma 1 Wonen in Assen

Voor de verschillende onderdelen van het programma Wonen blijven de gevolgen van de coronacrisis voorsnog beperkt. Daarom schetsen wij hier alleen de ingezette koers. Verdergaande mogelijkheden deze op lokaal niveau te verleggen zien wij nu niet. De effecten blijven op dit moment beperkt tot lagere inkomsten uit precariobelasting en marktgelden en

extra inhuur van personeel voor groenonderhoud en het milieupark. Een nadere analyse van eventuele vertragingen bij projecten en de financiële consequenties daarvan, zullen wij u presenteren bij de Voortgangsrapportage 2020. Daarnaast is sprake van uitstel van de invoering van de Omgevingswet. De gevolgen hiervan gaan we in kaart brengen.

Als het gaat om het verduurzamen van de stad zijn er mogelijkheden om steun aan bedrijven en instellingen te koppelen aan doelstellingen op het gebied van onder andere de energietransitie. Daarmee helpen we hen niet alleen door de crisis maar dragen we ook bij aan hun toekomstbestendigheid.

Financiële gevolgen uitstel omgevingswet		(bedragen in € x 1.000)					
Koers	Omschrijving financiële gevolgen	2020					prognose effect op 2021
		Financieel effect	compensatie door		dekking binnen begroting	resterende extra last	
			Rijk	Provincie			
1 Ingezette koers	Uitstel invoering Omgevingswet	pm	pm	0	0	pm	pm

Landelijke maatregelen

Er is een breed pakket landelijke maatregelen getroffen om continuïteit in de bedrijfsvoering van (mkb-)bedrijven financieel te ondersteunen. Samengevat bestaan deze regelingen uit:

- Tegemoetkoming van inkomsten, vaste lasten en salarissen via (NOW, TOGS, TVL, TOZO en TOFA)
- Ruimte voor uitstel van belastingbetaling voor onder andere btw, loonheffing, inkomstenbelasting, en energiebelasting.
- Tijdelijke versoepeling van kredieten (KKC, COL, TOPSS en rijksborgstelling MKB-kredieten).

Aanvullende lokale maatregelen

Lokale maatregel in het kader van het Drentse maatregelenpakket

In aanvulling op de maatregelen op rijksniveau, trekken wij samen op met de andere Drentse gemeenten en de provincie Drenthe, om ondernemers te ondersteunen die getroffen worden door de gevolgen van het coronavirus. De Drentse maatregelen worden continu geactualiseerd en dragen bij aan het versterken van de liquiditeitspositie van bedrijven en zzp'ers.

Uitvoering stand beleid werk en inkomen

De afgelopen maanden is het aantal aanvragen levensonderhoud erg wisselend geweest en onder de norm van 25 tot 35 aanvragen per week gebleven.

Het aantal aanvragen levensonderhoud onder jongeren kende op zeker moment een verdubbeling maar is inmiddels weer op het normale niveau. Door het niet hanteren van de maand zoekplicht komen we deze groep tegemoet.

Het aantal aanvragen TOZO 2 levensonderhoud kende een piek in de tweede en derde week van juni. Weken met respectievelijk 74 en 46 aanvragen en is daarna tot half juli gestaag gedaald. Het totaal verstrekte bedrag voor TOZO 1 & 2 levensonderhoud stond begin juli op € 7 miljoen. Er zijn 364 aanvragen definitief toegekend.

De TOZO 2-regeling wordt niet op voorschotbasis verstrekt. Het zijn definitieve betalingen na behandeling van de aanvragen. Er is een stijgende lijn waarneembaar in het aantal terugvorderingen, omdat de aanvragers toch voldoende inkomsten hadden. Veel ondernemers storten op eigen initiatief het te veel ontvangen geld weer terug.

De coronacrisis heeft een grote invloed op de uitstroom naar werk. Die ligt nu op ongeveer een derde van normaal. Dit zorgt ervoor dat het aantal uitkeringen toeneemt. Sinds het begin van de coronacrisis is het aantal bijstandsgerechtigden toegenomen met 76. De

verwachting is dat dit aantal de komende maanden nog verder zal gaan stijgen. Het aantal WW-uitkeringen neemt toe en een deel hiervan zal doorstromen naar de bijstand. We verwachten de eerste effecten hiervan na de zomer.

Om mensen die hun baan kwijt zijn geraakt zo veel mogelijk perspectief te bieden zet Werkplein Drentse Aa in op scholing en begeleiding richting kansrijke bedrijfstakken en sectoren. Ook wordt op dit gebied intensief samengewerkt in de arbeidsmarktregio.

Omdat een steeds grotere groep mensen van een lager inkomen moet rondkomen, neemt de kans toe dat zij een beroep zullen gaan doen op ons minimabeleid en bijzondere bijstand. Ook neemt de kans op problematische schulden toe.

Namens het college bezocht wethouder Pauwels diverse ondernemers in de horeca en in de toeristisch-recreatieve sector. Alle horecaondernemers lieten weten een zeer moeilijke tijd te hebben gehad en nog te hebben.

Veel bedrijven gingen over op bezorging/afhaalmaatlijden. Alle ondernemers gaven aan zich erg gesteund te voelen door hun vaste gasten. Assenaren bestelden de eerste weken massaal om bedrijven te helpen. Later werd dat minder. De bedrijfsvoering met anderhalve meter afstand biedt nog geen oplossing. Bedrijven kiezen ervoor om met shifts te werken.

De samenwerking onderling maar ook met de gemeente rondom bijvoorbeeld de uitbreiding van de terrassen, wordt als positief ervaren. Ze proberen met elkaar de horeca-pleinen in de stad een boost te geven.

Voor de ondernemers in de toeristisch-recreatieve sector had de lockdown een forse impact. Nu de maatregelen zijn versoepeld ziet men tot eind augustus een hoge bezettingsgraad; Nederlanders kiezen voor vakantie in eigen land. Het TT-circuit stelt een plan op, waarin men op een goede manier minder gasten dan voorheen kan ontvangen.

Uitvoering stand economisch beleid

De coronapandemie heeft een sterk negatief effect op de gehele economie van Assen. Vanuit het huidige economisch beleid en de daarbij behorende budgetten kunnen we in de tweede helft 2020 al enkele zaken oppakken om de economie te ondersteunen en straks herstel te stimuleren.

Om bedrijvigheid en werkgelegenheid van het mkb in lokale economieën te versterken, hebben rijksoverheid, brancheorganisaties en provincie Drenthe tijdelijke (extra) stimuleringsmaatregelen ingezet voor versnelling en versterking van innovatie en verdienvermogen. In aanvulling hierop kan Assen ook (tijdelijk) lokaal flankerende maatregelen inzetten om

onze lokale economie te stimuleren. Zo kunnen de krachtsectoren die in de economische agenda worden benoemd en hard geraakt zijn door de coronamatregelen worden ondersteund. Dit geldt bijvoorbeeld voor de horeca en toeristisch recreatieve sector, maar ook voor een versnelde aanpak van digitalisering. Dit vraagt tijdelijk om extra inzet en procesmiddelen. Enkele voorbeelden van ondersteuning zijn:

Uitbreiding van de informatievoorziening. We helpen ondernemers nog gericht op weg naar steun- en extra stimuleringsmaatregelen, bijvoorbeeld door Ik Ben Drents Ondernemer (IBDO) in de vrijetijdssector.

We zetten in op stimuleringsprogramma's verdergaande digitalisering, onder andere in samenwerking met MKB Noord en provincie Drenthe.

We bevorderen innovaties.

Bestaande structuren en netwerken gebruiken we om (versneld) partnerschappen te verkennen op het gebied van digitalisering en onderwijs en arbeidsmarkt innovaties.

Samen met ondernemers verkennen we in hoeverre tijdelijke flankerende maatregelen uit het Drents maatregelenpakket structureel in beleid zijn te verankeren.

Beleidskeuzes: scenario

① Ingezette Koers, ② Koers verleggen

Flankerend beleid ter stimulering van de lokale economie

Met het besluit om middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de economische agenda verwachten wij een eerste impuls te geven aan de zwaar getroffen toeristisch-recreatieve- en horecasector. Aanvullend hierop zal tijdelijk meer inzet nodig zijn om de effecten van de coronacrisis te bestrijden. Hiervoor zijn feitelijk twee opties: Koers houden óf tijdelijk versterkt inzetten. Na de zomer gaan wij samen met partners in Assen en de regio (slim samen) een aanpak ontwikkelen en aansluitend uitvoeren. Waarschijnlijk loopt dit door in 2021.

① Ingezette Koers

Door de crisis staat de continuïteit van bedrijven in met name retail, vrijetijdsector, toerisme & recreatie en persoonlijke dienstverlening onder druk. De € 100.000 die de gemeenteraad extra beschikbaar heeft gesteld voor cultuur en de vrijetijdssector is ervoor bedoeld om deze bedrijven te ondersteunen. Daarmee willen we ervoor zorgen dat extra werkloosheid en leegstand in de stad beperkt blijft. Bij onze ingezette koers zetten we volop onze beschikbare middelen, capaciteit en kennis op het gebied van werk, uitkering en arbeidsmarkt in. We constateren dat er ook bedrijven en instellingen zijn die het moeilijk hebben en het niet allemaal redden.

2 Koers verleggen

Het is mogelijk om tijdelijk extra stimuleringsmiddelen en capaciteit in te zetten om het Asser (mkb) bedrijfsleven actief te ondersteunen en in te zetten op extra begeleiding, scholing en het faciliteren van bijstandsgechtigden. Te denken valt daarnaast aan de ontwikkeling van vraaggerichte projecten zoals een 'anderhalve meter coach' en extra inzet om Asser ondernemers te ondersteunen bij de anderhalve meter economie. Aanvullend op bestaande programma's zoals Ik Ben Drents Ondernemer, Techhub Assen en Ondernemersfabriek. Ook kan gedacht worden aan andere projecten ter stimulering van ondernemerschap, innovatie en verdienvermogen van het mkb.

Dit pakket aan accelererende maatregelen kan niet met de huidige formatie worden ingevuld. Er is in dat geval incidentele dekking nodig voor cofinanciering en procesmiddelen voor de te ontwikkelen projecten en voor tijdelijke extra (interne) project- en procesinzet.

Financiële gevolgen flankerend beleid stimulering lokale economie							(bedragen in € x 1.000)	
Koers	Omschrijving financiële gevolgen	Financieel effect	2020				prognose effect op 2021	
			compensatie door Rijk	Provincie	dekking binnen begroting	resterende extra last		
1 Ingezette Koers	Ondersteuning cultuur en vrijetijdsector	100	0	0	0	100	pm	
2 Koers verleggen	Incidentele dekking voor cofinanciering en procesmiddelen voor projectontwikkeling en tijdelijke extra (interne) project- en procesinzet	pm	0	0	0	pm	pm	

“Buurthuizen zijn een onmisbare schakel in het contact tussen mensen in onze wijken. Jullie verdienen zeker ook steun in deze lastige periode”

Dat gaf wethouder Jan Broekema mee bij een rondje langs het Marke-huus, De Schulp, De Dissel en de Componist. Met zijn bezoek wilde de wethouder de besturen en het (vrijwillige) personeel een hart onder de riem steken.

Na een onzekere periode gingen wijkcentra, dorps- en buurthuizen half juni 2020 weer open. Daarnaast besloot het kabinet om ook deze organisaties toe te laten tot de TOGS-regeling zodat zij een beroep kunnen doen op een eenmalige gift van € 4.000. Jan Broekema: *“De afgelopen periode hebben we ons vanuit de gemeente Assen en in Drents verband sterk gemaakt voor ondersteuning van de dorps- en buurthuizen. Ik ben blij dat we dit goede nieuws van het kabinet hebben gekregen.”*

Programma 3 Meedoen in Assen

Landelijke maatregelen

De specifieke regelingen voor Meedoen, Welzijn, MFA's, sport en zorg vindt u in de bijlage over de rijksregelingen.

Voor een aantal meedoen-producten zijn de bedragen die vanuit het Rijk zijn toegekend ter compensatie van coronakosten

gepubliceerd. De bedragen zijn verdeeld over twee tranches en in afzonderlijke financiële tabellen opgenomen.

Aanvullende lokale maatregelen

Voor onze meest kwetsbare inwoners zijn de gevolgen van de coronacrisis groot. Uit de contacten met zorgaanbieders blijkt dat men hard werkt om de cliënten zo goed mogelijk te ondersteunen. Dat geldt ook voor de inzet van Vaart Welzijn voor onze inwoners. Er is, zeker in het begin van de crisis periode, veel werk verzet om de zorgtaken en de bevoorschotting van de zorg te continueren.

Voor de extra inspanningen van de GGD en daarmee gepaarde gaande kosten geldt een afzonderlijke tegemoetkoming van het Rijk, die niet ten laste komt van de Gemeenschappelijke Regeling GGD.

Als gevolg van de coronacrisis melden zich tijdelijk minder mensen met schuldenproblemen. De verwachting is dat door de crisis schuldenproblematiek zou kunnen verergeren. Dit echter nog niet merkbaar in de huidige aanmeldingen bij de GKB, maar we verwachten een toename in de schuldhulpverlening. Als gevolg van achterstand bij de rechtbank op o.a. beschermingsbewind blijven zaken liggen, dat betekent tijdelijk minder instroom dan begroot door de GKB in

2020. Bij de GKB leidt minder instroom tot minder opbrengsten, waarbij personeelslasten niet volledig gedekt kunnen worden. De verwachting is dat in 2021 er veel nieuwe aanmeldingen zullen zijn. Dit maakt een actieve aanpak van preventie en vroegsignalering des te urgenter en zijn we in gesprek met de financieel regisseurs.

In Drents verband hebben we met de zomerprogrammering ervoor gezorgd dat er extra activiteiten kwamen voor jongeren in de vakantiperiode. We blijven in gesprek met jongeren over het aanbod aan activiteiten.

Naast de landelijke maatregelen en de afspraken in het Drents maatregelen pakket is er lokaal een aantal extra maatregelen getroffen.

1 Ingezette Koers

We merken nu, dat de uitvoering van de zorg alsook de indicatiestellingen weer is genormaliseerd. Er is een extra bijdrage geleverd om de knelpunten bij de daklozenopvang op te lossen. Daarnaast zien we het belang van wijk- en buurtvoorzieningen voor de sociale structuur van onze wijken.

Waar nodig zijn we bereid ondersteuning te geven aan wijkgebouwen en binnen- en buitensport waarvan de continuïteit door het wegvallen van inkomsten in het geding komt. Dit is verder uitgewerkt in het programma Vastgoed.

De Voedselbank werkt vanwege coronamaatregelen tijdelijk op de locatie van iWerk en kan definitief niet terugkeren naar de Brunelstraat. Corona-gerelateerde maatregelen voor hygiëne en de anderhalvemetersamenwerking zijn op de locatie Brunelstraat niet uitvoerbaar. We hebben daarom samen met de Voedselbank gezocht naar een nieuwe locatie per september 2020.

Extra structurele huisvestingskosten voor de tweede helft van 2020 en de jaren hierna zijn onontkoombaar. Voor 2020 gaat het om een bedrag van € 10.000.

Voor 2021 wordt financiële ruimte gezocht in de begroting. De Voedselbank werft fondsen voor de incidentele kosten voor het in gebruik nemen van een nieuwe locatie.

Financiële gevolgen Herlocatie voedselbank

(bedragen in € x 1.000)

Koers	Omschrijving financiële gevolgen	2020					prognose effect op 2021
		Financieel effect	compensatie door Rijk	Provincie	dekking binnen begroting	resterende extra last	
1 Ingezette koers	Meerkosten herlocatie voedselbank	10	0	0	0	10	pm

Onderwijs en de kinderopvang speelden tijdens de coronacrisis een cruciale rol met lessen op afstand en de opvang van kinderen van ouders in cruciale beroepen. Ook toen de scholen weer open gingen was veel inzet, flexibiliteit en creativiteit nodig.

Wethouder Bob Bergsma ging langs bij basisscholen, kinderopvangorganisaties en scholen voor voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. Hij nam “met elkaar en voor elkaar”-vlaggen en chocolaatjes mee als blijk van waardering en sprak met leerkrachten en bestuurders. Dit bevestigde de indruk dat alles rond het onderwijs uitstekend is verlopen. Onderwijs en kinderopvang wisten elkaar goed te vinden en samen in te spelen op de crisis. Belangrijk is dat alle kinderen in beeld zijn gebleven. De leerkrachten toonden zich vooral opgelucht en blij dat ze weer in levenden lijve met de kinderen aan de slag konden, hoewel sommigen het ook best spannend vonden. Van onderwijsachterstanden is volgens hen nauwelijks sprake. Wel houden ze nadrukkelijk de vinger aan de pols.

Sportverenigingen zetten alles op alles om veilig sporten voor kinderen en jongeren mogelijk te maken na 29 april. Vanaf die datum mochten zij weer samen sporten.

De Drentse gemeenten stelden samen een protocol op voor veilig sporten. Verenigingen konden met vragen terecht bij de gemeente. Hiermee waren de verenigingen in staat om de activiteiten voor de jeugd weer op te starten. Daarbij hielpen ze elkaar. Buitensportverenigingen dachten mee over binnensport in de openlucht. Om de verenigingen een hart onder de riem te steken bezochten verschillende wethouders in totaal zo'n 40 verenigingen, met een tasje met afzetlint, handgel en “houd anderhalve meter afstand”-hesjes. Daarbij veel positieve geluiden over de inzet van de gemeente. Maar ook zorgen over gedeelde inkomsten van bijvoorbeeld de kantine en campingexploitatie tijdens de TT. Wel was er begrip dat een besluit over compensatie of het kwijtschelden van de huur nog even op zich laat wachten.

Programma 4 Aantrekkelijk Assen

Landelijke maatregelen

Voor bedrijven en voor de culturele en creatieve sector zijn diverse maatregelen. Deze zijn benoemd in de bijlage onder rijks- en aanvullende lokale en Drentse regelingen. In dit programma wordt de situatie van een aantal instellingen nader omschreven. Deze instellingen zijn (groten)deels afhankelijk van gemeentelijke middelen en/of andere subsidies. Zij zijn belangrijk en zichtbaar in de Asser samenleving. Voor de extra inspanningen van de VRD en daarmee gepaarde gaande kosten geldt een afzonderlijke tegemoetkoming van het Rijk, die niet ten laste komt van de Gemeenschappelijke Regeling VRD.

Aanvullende lokale maatregelen

Handhaven van subsidies

Lagere subsidieprestaties als gevolg van de door de overheid gedwongen sluiting hebben geen gevolgen voor de verleende subsidie voor 2020.

Subsidiabele kosten die reeds zijn gemaakt ter voorbereiding kunnen worden vergoed, ook indien het project niet meer kan worden uitgevoerd door de coronacrisis.

Betrokken partijen die begroot zijn voor de totstandkoming van het project worden doorbetaald, ook als een bijdrage niet geleverd

kan worden vanwege de crisis.

De aanvragen die worden ingediend na de 'intelligente lockdown' beoordelen we volgens onze huidige werkwijze. Dit is van belang om onzekerheden en onduidelijkheden weg te nemen en de drempel tot aanvragen te verlagen.

Compenseren van huur

Het niet innen, compenseren of kwijtschelden van huur is onder voorwaarden mogelijk. In het programma vastgoed worden enkele keuzes tot nu toe toegelicht.

Compenseren van inkomstenderving

We hanteren het uitgangspunt dat we als gemeente alle organisaties die tot de culturele infrastructuur behoren overeind willen houden. De gemeente ontvangt vanuit het Rijk gelden om deze lokale culturele voorzieningen te compenseren. Een eerste bedrag van € 265.000 voor de periode tot 1 juni heeft de gemeente inmiddels ontvangen. Voor de uiteindelijke verdeling van deze middelen is een nadere analyse van de financiën nodig.

DNK

Het financiële tekort voor DNK over 2020 en 2021 is fors. Wanneer deze tekorten niet worden opgelost, komt het voortbestaan van de organisatie onder druk te staan.

De inschatting is dat als gevolg van corona DNK over 2020 een verlies heeft van € 1,3 miljoen. Er zijn vanaf 13 maart maatregelen genomen om uitgaven te bevriezen en kosten te besparen. Daarnaast is de hoop gevestigd op steunmaatregelen. Na een eerste inventarisatie verwacht DNK daarmee circa

€ 700.000 te compenseren.

Bovengenoemde indicatie is gebaseerd op maximale steun vanuit Rijk en provincie.

DNK heeft een beroep gedaan op de volgende noodpakketten en fondsen:

Noodpakket Aanvullende ondersteuning van de culturele en creatieve sector (15 april 2020)

Voor het filmhuis kreeg DNK een

bijdrage van € 37.500 van het filmfonds. Voor de podiumfunctie ontvangt DNK € 137.673 als noodsteun. Beide zijn bedoeld om gemiste omzet te compenseren. Voor de benodigde cofinanciering van € 175.173 wil de provincie Drenthe € 122.621 voor haar rekening nemen. De gemeente draagt dan zelf € 52.552 bij.

Beroep op andere noodfondsen

Loontegemoetkomingsregeling

NOW 1.0 (toegekend, eindafrekening wordt nog gemaakt). Daarnaast TOGS 1.0 (toegekend), TOGS 2.0 en Loontegemoetkomingsregeling NOW 2.0.

Interne maatregelen en inzet algemene reserve

DNK neemt interne maatregelen om de uitgaven te beperken en zal ook de algemene reserve inzetten.

Periode na de zomer

Bioscoop

De bioscoop is weer begonnen met maximaal 30 personen op basis van anderhalve meter afstand. Voorstellingen trekken weer langzaam aan. Capaciteit is ongeveer 20% van de normale bezetting. Distributie van nieuwe films is uitgesteld, dit zal ook zijn weerslag hebben op aantal bezoekers.

Bibliotheek

De bibliotheek is financieel gezien het minst gevoelig vanwege de subsidiering. Deze blijft ingezet worden als een ontmoetingsplek,

1 Ingezette Koers

Compensatieregelingen van het Rijk worden ingezet voor de verliezen van DNK. Het is nog ongewis of de gemeente voldoende compensatiemiddelen ontvangt vanuit het Rijk.

Daar waar nodig zetten we in op cofinanciering. Hierbij kan voor dekking gekeken worden naar budgetten Kunst en Cultuur binnen de gemeentelijke begroting of compensatieregelingen vanuit het Rijk.

2 Koers verleggen

Wanneer de bijdragen vanuit het Rijk en de provincie niet voldoende zijn om het exploitatietekort van de DNK voor 2020 en 2021 te financieren, dan kunnen we middelen ter compensatie beschikbaar stellen. Hierbij wordt gekeken naar redelijkheid en billijkheid. Te denken valt aan het kwijtschelden van de huur of het tekort in de exploitatie te financieren met een (extra) subsidie.

basisvaardigheden en digitale vaardigheden, educatie en lezen en leesbeleving. De programmering wordt bekeken op basis van een kosten/baten analyse.

Theater

Tot en met december 2020 wordt verwacht dat voorstellingen alleen kunnen plaatsvinden op basis van anderhalve meter afstand, waardoor sprake is van een capaciteit van 20 % ten opzichte van de normale situatie. Er zal minder diversiteit zijn in programmering. Dit heeft effect op het culturele profiel van DNK.

Beeld 2021

DNK geeft aan 2021 te zien als een overgangsjaar waarin overleefd moet worden om daarna weer in volle kracht vooruit te gaan.

DNK gaat aan de slag met een aangepast plan op basis van de volgende aannames:

- Bibliotheek ongeveer 18.500

leners.

- Bioscoop hoogstens 100.000 bezoekers (2019: 330.000).
- Theater hoogstens 35.000 bezoekers (2019: 122.000).
- Verhuur 50% van de omzet in 2019.
- Aanpassen van organisatie met inbedden flexibiliteit om te kunnen op- en afschalen.
- Kosten mogelijke reorganisatie (frictiekosten) niet meegevoerd.
- Geen of minder steunmaatregelen beschikbaar zoals NOW of slechts beperkt.
- Geen algemene reserve Theater en Bibliotheek meer, die is opgegaan om verlies van 2020 aan te vullen.

DNK geeft aan dat zij op basis van de ontwikkelingen rond corona een best- en worstcase scenario gaat ontwerpen.

Podium Zuidhaege

Bij Podium Zuidhaege huren zzp'ers uit de creatieve sector ruimte. Podium Zuidhaege geeft aan dat velen zich hebben gemeld voor de regelingen uit het noodpakket.

Podium Zuidhaege schat in over 2020 een verlies te hebben tussen de € 120.000 en € 130.000. In 2020 zijn er ongeveer 50% minder activiteiten.

Bij een eventuele sluiting missen inwoners van Assen mogelijkheden voor ontmoeting, culturele ontplooiing en ontwikkeling (3.000 bezoekers per week). Een grote groep zzp'ers verliest zijn inkomen.

Podium Zuidhaege heeft daarom een beroep gedaan de volgende noodpakketten/ fondsen: NOW en TOGS.

Op een aantal andere manieren probeert Podium Zuidhaege de uitgaven terug te dringen:

- De gemeente heeft uitstel van het betalen van de huur gegeven.
- Er is een uitgebreide zomer-programmering opgesteld, zodat via subsidie en inkomsten deelnemers financiële middelen binnen komen. Met name voor de onderdelen voor jongeren geven gemeente en provincie hieraan een bijdrage

van maximaal € 10.000.

- Na de zomer worden alle activiteiten met uitzondering van de evenementen zo veel mogelijk weer opgestart.

Beeld 2021

Podium Zuidhaege gaat ervan uit in 2021 weer normaal te kunnen draaien. De begroting 2021 gaat uit van een situatie zonder Coronabeperkingen en laat een positief resultaat zien van € 5.000.

Er is sprake van minimale reserve. Wanneer er in 2021 als gevolg van corona wel beperkende maatregelen zijn, kan de reserve dus niet ingezet worden.

1 Ingezette Koers

Financiële tekorten bij Podium Zuidhaege hebben gevolgen voor het voortbestaan. We zetten daarom daar waar mogelijk de compensatiebijdrage vanuit het Rijk in.

2 Koers verleggen

Wanneer de bijdragen vanuit het Rijk en de provincie niet voldoende zijn om het exploitatietekort van Podium Zuidhaege voor 2020 en 2021 te financieren, dan kunnen we ervoor kiezen extra middelen beschikbaar te stellen in de vorm van het kwijtschelden van de huur of (extra) subsidie.

Garage TDI

Er zijn veel afzeggingen: 150 voorstellingen en 350 educatieve activiteiten zijn afgelast. De Jeugdtheaterschool is gesloten en het festival Art of Wonder is afgelast. Dit laatste heeft geen financiële consequenties, omdat de kosten die voor het festival zijn gemaakt ten laste komen van de subsidie voor 2020. Voor zowel educatie als voorstellingen worden alternatie-

ven ontwikkeld. De financiële gevolgen leiden tot een nu ingeschat omzetverlies van € 117.000 tot 1 juni 2020. Wanneer Garage TDI ook na de zomervakantie haar activiteiten niet kan oppakken, kan het verlies oplopen tot € 350.000.

Garage TDI heeft afspraken gemaakt met subsidiegevers op rijks, provinciaal en gemeentelijk niveau over het handhaven van de

subsidiebedragen over 2020. Daarnaast heeft Garage TDI gevraagd om uitstel van betaling van de huur aan de gemeente.

Beeld 2021

Er zijn (nog) geen gegevens bekend die een beeld geven over 2021.

1 Ingezette Koers

Garage TDI en gemeente kijken gezamenlijk naar mogelijkheden om de verdien capaciteit van TDI te versterken. De € 10.000 die hiervoor beschikbaar is gesteld biedt hiervoor een eerste aanzet. Voor aanvullende steun worden middelen gezocht in de begroting voor kunst en cultuur en evenementen. Het financiële probleem van TDI is echter groot en of de compensatiemiddelen van het Rijk voldoende zijn is nog onduidelijk.

2 Koers verleggen

Wanneer de bijdragen vanuit het Rijk en de provincie niet voldoende zijn om het exploitatietekort van Garage TDI voor 2020 en 2021 te financieren, dan kunnen we aanvullende gemeentelijke middelen inzetten. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van het kwijtschelden van de huur of extra subsidie.

Financiële gevolgen Cultuur - DNK, podium Zuidhaege en garage TDI

(bedragen in € x 1.000)

Koers	Omschrijving financiële gevolgen	2020					prognose effect op 2021
		Financieel effect	compensatie door		dekking binnen begroting	resterende extra last	
			Rijk	Provincie			
1 Ingezette Koers	DNK			0			
	Podium Zuidhaege	275	-265	0	0	0	pm
	Garage TDI			-10			
	Cofinanciering filmhuis DNK	138	pm	-96	-42	0	pm
	Cofinanciering theater DNK	38	pm	-26	-12	0	pm
2 Koers verleggen	DNK						
	Podium Zuidhaege	505	pm	0	0	pm	pm
	Garage TDI						

ICO

Het ICO verwacht in 2020 een positief resultaat van € 5.000. Dat is redelijk conform de begroting 2020. Alle betalingen (voor zover half juli te overzien) van de scholen heeft het ICO doorbetaald gekregen wat betreft cultuureducatie en cultuurmenu. Veel activiteiten op dit gebied zijn online uitgevoerd. Waar dat niet zo is, blijven de financiële gevolgen voor het ICO beperkt omdat voor veel activiteiten geldt dat wanneer deze niet doorgaan er ook geen kosten voor worden gemaakt.

Het ICO heeft geen beroep gedaan op noodmaatregelen van het Rijk omdat het hiervan geen gebruik kan maken. Het ICO werkt vooral

met zzp'ers. Zij hebben wel een beroep gedaan op steunmaatregelen van het Rijk.

Op het gebied van cultuureducatie zijn veel activiteiten verplaatst naar het schooljaar 2020-21. Het ICO informeert de scholenkoepels met corona-updates zodat zij op de hoogte blijven. Het ICO heeft online alternatieven ontwikkeld ter ondersteuning van het thuisonderwijs.

Diverse activiteiten zijn gestopt: de naschoolse activiteiten hebben geen doorgang gevonden. De Pieter Roelf concerten in samenwerking met het NNP en DNK van be-

gin juni zijn geannuleerd. Welcome to the playground@baggelbeach is verplaatst naar 5 mei 2021. Inzet is om de verkregen subsidie hiervoor in te zetten. De activiteiten in het kader van de Kunstbende zijn verplaatst naar september 2020.

Beeld 2021

Het ICO verwacht in 2021 eenzelfde financieel eindresultaat als in 2020. Het gaat dan ook om een positief resultaat van € 5.000. Men verwacht de activiteiten weer geheel op te kunnen pakken, waarbij het evenementendeel nog onduidelijkheid is.

1 Ingezette Koers

Wij blijven in gesprek over de mogelijke gevolgen van corona.

Zzp'ers in de culturele sector

Van de mensen die in de culturele sector werken is ongeveer 75% zzp'er. Deze groep wordt dan ook behoorlijk getroffen door de coronacrisis. Deze kunstenaars en docenten, die in Assen veelal binnen Podium Zuidhaege en ICO actief zijn, kunnen in aanmerking komen voor de kabinetsbrede maatregelen

voor banen, inkomens en economie, zoals hierboven genoemd. Het is onduidelijk hoeveel individuele kunstenaars zich hebben aangemeld voor TOZO 1.

Deze regeling wordt uitgevoerd door WPDA en is zeer voortvarend opgepakt om de betrokkenen zo

snel mogelijk te helpen

WPDA gaat de aanvragen per beroepsgroep registreren bij de uitvoering van TOZO 2. Dan kan een beter beeld worden verkregen over hoeveel inwoners van Assen uit deze beroepsgroep een aanvraag hebben ingediend.

1 Ingezette Koers

Deze groep heeft via het WPDA een beroep (kunnen) doen op het steunpakket van het Rijk. De geluiden uit het veld zijn dat veel zzp'ers hiervoor een aanvraag hebben ingediend. Hiermee is een eerste nood geledigd.

We maken een nadere analyse van de monitoringscijfers die inzicht geven over de aanvragen van zzp'ers.

2 Koers verleggen

Wanneer uit een nadere analyse blijkt dat aanvullend maatwerk gewenst is, dan is het mogelijk dit te bieden.

Financiële gevolgen zzp'ers cultuursector							(bedragen in € x 1.000)		
Koers	Omschrijving financiële gevolgen	2020					prognose effect op 2021		
		Financieel effect	compensatie door		dekking binnen begroting	resterende extra last			
			Rijk	Provincie					
2 Koers verleggen	Aanvullend maatwerk ter ondersteuning van zzp'ers in de cultuursector.	pm	0	0	0	pm	pm		

Drents Museum

Het Drents Museum gaat uit van fors lagere inkomsten. In totaal gaat het om een geschatte netto inkomstenderving voor heel 2020 van € 1,2 miljoen euro, berekend op basis van een gemiddeld jaar.

Het museum heeft een eerste tranche toegewezen gekregen vanuit het Rijk voor de NOW (Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid). Ook de tweede tranche is aangevraagd en toegekend, evenals de TVL (Tegemoetkoming Vaste Lasten).

Het Drents Museum had voor 2020 op 212.500 bezoekers gerekend. Fors meer dan een gemiddeld jaar vanwege de geplande Frida Kahlo-tentoonstelling. Deze tentoonstelling is verplaatst naar 2021. Het museum verwacht voor 2020 tussen de 85.000 en 95.000 bezoekers te trekken. Dat betekent voor 2020 ca 110.000 bezoekers minder. Dit heeft ook negatieve effecten op de economische spin off op de binnenstad. De bezoeker van het Drents Museum geeft gemiddeld 50 euro uit aan de middenstand in Assen.

Beeld 2021

Zoals hierboven is aangegeven is de grote Frida Kahlo tentoonstelling verplaatst naar 2021. Daarmee zijn de bijbehorende financiële risico's ook verplaatst naar boekjaar 2021.

Het museum werkt met verschillende financiële scenario's voor 2021 en 2022. Maximale flexibiliteit wordt nagestreefd om de risico's te minimaliseren. Echter met bijvoorbeeld een 1,5 meter restrictie zal het niet haalbaar zijn een positief resultaat te halen met de Frida Kahlo tentoonstelling, ondanks een mogelijke avondopenstelling en een fors lagere begroting.

Evenementen

Veel evenementen en culturele activiteiten konden geen doorgang vinden. Met de generieke maatregelen voor de verleende subsidies hanteren wij de gedragslijn zoals geformuleerd aan het begin van dit hoofdstuk.

TT Festival

De organisatie van het TT Festival en TT Kermis berust bij de Stichting TT Week Assen op basis van een concessieovereenkomst.

Hiervoor ontvangt de Stichting TT Week Assen een concessievergoeding. Deze concessievergoeding is conform overeenkomst begin 2020 overgemaakt.

Vanwege het landelijke verbod heeft de editie 2020 van het TT Festival en TT Kermis geen doorgang kunnen vinden. Voor zover bekend heeft de Stichting TT Week Assen geen gebruik kunnen maken van regelingen van het Rijk.

1 Ingezette koers

Na de annulering van het TT Festival en TT Kermis wordt in kaart gebracht wat de kosten zijn geweest die de Stichting TT Week Assen hiervoor heeft gemaakt. Volgens de Drentse corona-afspraken mag de stichting deze kosten verrekenen met de subsidie voor 2020. De middelen die niet zijn besteed vloeien dan terug naar de gemeente.

2 Koers verleggen

Het is mogelijk om de niet-gebruikte concessievergoeding (mocht hier sprake van zijn) niet te verrekenen met de Stichting TT Week Assen maar bijvoorbeeld aan te laten houden als reserve binnen de stichting voor toekomstige edities.

Financiële gevolgen TT-Festival		(bedragen in € x 1.000)					
Koers	Omschrijving financiële gevolgen	2020					prognose effect op 2021
		Financieel effect	compensatie door		dekking binnen begroting	resterende extra last	
			Rijk	Provincie			
1 Ingezette Koers	Verrekening concessie vergoeding met editie 2021	pm	0	0	0	pm	pm
2 Koers verleggen	Geen verrekening concessie vergoeding	pm	0	0	0	pm	pm

Programma 5 Samen werken aan Assen

De impact van de coronacrisis voor dit begrotingsprogramma is op dit moment beperkt. Wel constateren we dat we op zoek moeten naar mogelijkheden om het gesprek met inwoners in de wijk en op stedelijk niveau te voeren.

Voor meerdere onderwerpen willen we graag weten hoe de inwoners daarover denken. Het gaat

dan onder andere om de omgevingsvisie en onderdelen van de energietransitie. We werken daarom aan een participatieaanpak die inwoners in staat stelt met ons mee te denken; uiteraard met in achtneming van de coronamaatregelen.

Voor maart 2021 staan de verkiezingen voor de Tweede Kamer op

de agenda. Met de huidige coronamaatregelen zou dat een ingewikkelde opgave zijn. We houden er rekening mee dat we een aantal aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn om de verkiezingen veilig te kunnen laten verlopen. We verwachten dat er voor de extra kosten die we daarbij gedwongen zijn te maken compensatie komt vanuit het Rijk.

Financiële gevolgen participatieaanpak en Tweede kamer verkiezing		(bedragen in € x 1.000)					
Koers	Omschrijving financiële gevolgen	2020					prognose effect op 2021
		Financieel effect	compensatie door		dekking binnen begroting	resterende extra last	
			Rijk	Provincie			
1 Ingezette Koers	Uitwerken participatieaanpak Organisatie Tweede Kamer verkiezing	0	0	0	0	0	pm

Programma 6 Bedrijfsvoering

Binnen de gemeentelijke bedrijfsvoering loopt het grootste deel van de processen door. We zien een versnelling op het gebied van digitalisering van de organisatie, en hebben daarbij speciaal aandacht voor veiligheid en privacy. Het ziekteverzuim is in de afgelopen maanden gedaald. Op alle locaties van de gemeente Assen worden voorbereidingen getrof-

fen om veilig te werken op anderhalve meter afstand. Dat betekent iets voor de totale capaciteit.

Huidig uitgangspunt is nog steeds dat thuisgewerkt wordt waar het kan, en dat medewerkers alleen naar kantoor komen als dat nodig is. Hoewel het in deze constructie 'lukt', is er ook nadrukkelijk oog voor wat medewerkers hierdoor missen: het toevallige gesprek, de

ontmoeting en inspiratie, de sociale cohesie. Voor de nabije toekomst zoeken we dus naar wat er kan qua optimale benutting van de beschikbare kantoorcapaciteit, binnen veilige grenzen. En gaan we zoeken naar een goede mix tussen thuiswerken en op een kantoorlocatie waarbij ons kantoor meer een ontmoetingsruimte zal worden.

Stadhuis geschikt maken voor anderhalvemetersamenleving

1 Ingezette Koers

In de investeringsplanning voor ICT was reeds rekening gehouden met het vervangen van de huidige VDI-werkstations. Door deze te vervangen door laptops zetten we al een belangrijke stap om medewerkers beter te faciliteren om in deze coronacrisis op wisselende plekken en thuis te werken

We maken het Stadhuis geschikt voor anderhalvemetersamenleving. Als we geen maatregelen zouden treffen kunnen medewerkers, bestuurders en raadsleden langdurig uitsluitend vanuit huis werken en digitaal samenkomen.

2 Koers verleggen

We denken na over een structurele wijziging van de huidige werkomgeving, en zullen daar de komende maanden opnieuw afwegingen in moeten maken.

Financiële gevolgen Stadhuis geschikt maken voor anderhalvemetersamenleving

(bedragen in € x 1.000)

Koers	Omschrijving financiële gevolgen	2020					prognose effect op 2021
		Financieel effect	compensatie door		dekking binnen begroting	resterende extra last	
			Rijk	Provincie			
	Eenmalige investering ICT - Thin clients vervangen door laptops of andere middelen	150	0	0	-150	0	0
	<i>Jaarlijkse kapitaallast ICT - Thin clients vervangen door laptops of andere middelen</i>	40	0	0	-40	0	0
	Stadhuis - Investering Flexibel inrichten vergaderruimtes	63	0	0	0	63	0
1 Ingezette Koers	<i>Stadhuis - Jaarlijkse kapitaallast Flexibel inrichten vergaderruimtes</i>	5	0	0	0	5	5
	Stadhuis - Video-vergaderen in de 6 vergader- en 6 projectruimtes	65	0	0	0	65	0
	Stadhuis - Investering aanpassing werkplekken flexibele wanden	175	0	0	0	175	0
	<i>Stadhuis - Jaarlijkse kapitaallast aanpassing werkplekken flexibele wanden</i>	14	0	0	0	14	14
	Stadhuis - Adviesaanvraag inrichting stadhuis middellange termijn anderhalvemetersamenleving	7	0	0	0	7	0
3 Koers verleggen	Structurele wijziging van de huidige werkomgeving	pm	0	0	0	pm	pm

Extra inzet op de naleving van de noodverordening COVID-19 Veiligheidsregio Drenthe

1 Ingezette Koers

Toezicht op en het handhaven van openbare orde en veiligheid is een basistaak van de gemeente die we ook continu voor actueel geldende coronaregels moeten en willen handhaven. Om de naleving van de noodverordening COVID-19 Veiligheidsregio Drenthe te waarborgen is extra inzet nodig van toezicht en handhaving in bijvoorbeeld de binnenstad en het gebied rond de Baggelhuizerplas. We kijken continue wat noodzakelijk en onontkoombaar is en waar nodig wordt extra personeel ingehuurd.

Financiële gevolgen extra inzet op de naleving van de noodverordening (bedragen in € x 1.000)

Koers	Omschrijving financiële gevolgen	2020					prognose effect op 2021
		Financieel effect	compensatie door		dekking binnen begroting	resterende extra last	
			Rijk	Provincie			
1 Ingezette Koers	Hogere personeelskosten door extra inzet toezicht en handhaving binnenstad en Baggelhuizerplas	200	0	0	0	200	pm

Programma 7 Vastgoed en grondbedrijf

Landelijke maatregelen

De geldende maatregelen zijn benoemd onder de Rijksregelingen in het programma Meedoen, voor welzijn MFA's en sport. Daarnaast wordt in het inleidende hoofdstuk de landelijke lijn geschetst.

Aanvullende lokale maatregelen

Drents maatregelenpakket

Het Drents maatregelenpakket is verlengd tot 1 september. Het college heeft besloten conform het Drents maatregelenpakket dat ondernemers die een pand huren bij de gemeente Assen uitstel van betaling kunnen aanvragen. Er is ruim 30 keer uitstel van betaling aangevraagd.

Annuleren huren binnensport en buitensport.

Conform de huurvoorwaarden gelden onze annuleringstermijnen. Bij

annulering tijdens de eerste 30 dagen wordt er 100% in rekening gebracht. Van 30 tot 60 dagen 50%.

Voor de periode na 15 mei worden geen kosten meer in rekening gebracht. Vanaf 16 maart zijn er enkele verenigingen die de huur hebben geannuleerd. Om zorg te dragen voor uniformiteit heeft de gemeente Assen alle reserveringen geannuleerd voor alle binnensportverenigingen. Hierdoor zijn voor alle binnensportverenigingen de annuleringsvoorwaarden

den van toepassing zoals hierboven beschreven en betalen wij aan enkele verenigingen die de huur wel hebben betaald, deze terug. Hiervoor worden wij door het Rijk gecompenseerd.

Aanschaf desinfectiemiddelen

Ten behoeve van de binnensport accommodaties zijn er desinfectiemiddelen aangeschaft voor de handen en het schoonmaken van materialen. De kosten hiervan bij elkaar bedragen zo'n € 10.000.

Beleidskeuzes: scenario

① Ingezette Koers ② Koers verleggen

Algemeen

Indexeren van huren

Jaarlijks vindt er een indexering plaats voor al ons gemeentelijk maatschappelijk vastgoed.

① Ingezette Koers

Normaliter vindt indexatie van huren plaats in juli. Wij stellen dit een jaar uit tot 1 juli 2021.

Bij elkaar bedraagt het financiële effect hiervan zo'n € 2.500 per maand. Tot aan 1 september is dat € 5.000, tot en met 31 december € 15.000.

Financiële gevolgen Algemeen

(bedragen in € x 1.000)

Koers	Omschrijving financiële gevolgen	2020					prognose effect op 2021
		Financieel effect	compensatie door Rijk	Provincie	dekking binnen begroting	resterende extra last	
① Ingezette Koers	Afzien van jaarlijkse huurverhoging	15	0	0	0	15	15

Welzijn

Met de huidige huurders van wijkcentra hebben wij huurcontracten. Daarnaast bestaan er subsidieregelingen voor de kern-wijkcentra: de Componist, 't Markehuus, De Dissel en De Schulp. Met buurthuizen De Poort en LTC heeft Gemeente Assen geen subsidierelatie. Deze hebben wel een

belangrijke functie in de wijk. Verder leveren we jaarlijks een bijdrage aan de exploitatie van Het Schakelveld. Deze is tijdens de coronaperiode doorbetaald. Wat betreft MFA De Kloosterveste leveren we jaarlijks een bijdrage aan de beheervergoeding van i-Werk. Ook deze bijdrage is doorbetaald.

De afdracht van zaalhuur en horeca-inkomsten zullen in de coronaperiode nihil zijn, evenals de afdracht horeca sporthal en brasserie.

1 Ingezette Koers

Van 't Markehuus is duidelijk dat het zijn huurlasten momenteel niet kan voldoen. Als wij daar geen maatregelen treffen, kan het centrum niet overeind blijven. Voor de andere drie kern-wijkcentra is dat niet het geval. Daarom compenseren wij de huur voor het Markehuus voor de periode maart tot oktober.

Drie van de vier kern-wijkcentra hebben aangegeven dat, bij vaststelling van de verleende welzijnssubsidie 2020, de financiële effecten van geschrapte activiteiten hanteerbaar zijn. MFA's en wijkcentra waarmee de Gemeente Assen geen subsidierelatie heeft, hebben nog geen signaal afgegeven over financiële problemen. Er is regelmatig contact met deze partijen en dat zal in de komende periode ook zo blijven zodat er maatwerk geleverd kan worden indien nodig.

2 Koers verleggen

Uiteraard bestaat er de mogelijkheid om met maatwerk enkele of wellicht alle wijkcentra/ MFA's te compenseren voor te betalen huur.

Financiële gevolgen Welzijn		(bedragen in € x 1.000)					
Koers	Omschrijving financiële gevolgen	2020					prognose effect op 2021
		Financieel effect	compensatie door		dekking binnen begroting	resterende extra last	
			Rijk	Provincie			
1 Ingezette Koers	Compensatie huur 't Markehuus over de periode maart t/m augustus	40	0	0	0	40	pm
2 Koers verleggen	Compensatie huur alle wijkcentra en MFA's	206	0	0	0	206	pm

Duurzaamheidscentrum (DCA)

Met Physis is een huurovereenkomst afgesloten voor het Duurzaamheidscentrum. Voor het aanpalende theehuis is een separate huurovereenkomst afgesloten. De horeca is niet de corebusiness maar onderdeel van de visie om

met doelgroepen in de maatschappij actief te zijn. Desalniettemin is de sluiting van de horeca ook hier een hard gelag. Physis kan geen gebruik maken van TOGS- en NOW-regeling. Op een aantal plaatsen in de stad heeft

Physis horeca-activiteiten waaronder DCA, Gouverneurstuin en Strandpaviljoen Baggelhuizen. Van 16 maart tot 1 juni hebben de horeca-activiteiten stilgelegen, vanaf 1 juni zijn de activiteiten weer begonnen binnen de begrenzings van 'het nieuwe normaal'.

1 Ingezette Koers

Wij willen over de periode van 16 maart tot 1 juni voor 100% de huur kwijtschelden en in de periode 1 juni tot 1 september voor 50%. De huur aan Physis kwijtschelden levert een positieve bijdrage aan de bedrijfsvoering. Vanaf september 2020 gaan we met Physis verder in gesprek over de exploitatie.

2 koers verleggen

Physis zou gecompenseerd kunnen worden voor het totale exploitatietekort. Gezien de gezonde ondernemersgeest van Physis zal dit echter op dit moment niet wenselijk zijn. Met een 'steuntje' in de rug helpen we ze een eind op de goede weg.

Financiële gevolgen Duurzaamheidscentrum (DCA)

(bedragen in € x 1.000)

Koers	Omschrijving financiële gevolgen	2020					prognose effect op 2021
		Financieel effect	compensatie door		dekking binnen begroting	resterende extra last	
			Rijk	Provincie			
1 Ingezette Koers	Kwijtschelden huur maart - augustus	34	0	0	0	34	pm
2 Koers verleggen	Compensatie van het totale exploitatietekort	>34	0	0	0	>34	pm

Sport

Vanaf 16 maart hebben alle sportverenigingen hun deuren moeten sluiten. Voor de binnensport zijn de reguliere annuleringsvoorwaarden gehanteerd. Voor de buitensportverenigingen is er sprake van jaarcontracten en annuleringen zijn dan ook niet aan de orde. Onderwijsinstellingen ontvangen nog steeds de

rijksbijdrage en kunnen de huren gewoon blijven betalen.

Op 10 juli 2020 is de Beleidsregeling COVID-19 (TASO-regeling) gepubliceerd. Deze eenmalige regeling is bedoeld voor amateursportorganisaties die ten minste 20% omzetverlies hebben

geleden en nog geen gebruik hebben gemaakt van de TOGS-regeling. Het Rijk heeft een regeling voor de huurcompensatie ingesteld voor de periode van 1 maart tot en met 1 juni. Wij passen deze maatregel toe. Dat betekent dat wij de huren tot en met 1 juni kwijtschelden.

1 Ingezette Koers

Zoals eerder benoemd stellen we de indexering van huren met een jaar uit tot 1 juli 2021. Bij elkaar bedraagt het financiële effect hiervan zo'n € 30.000 per jaar.

De verenigingen worden geconfronteerd met huurkosten terwijl ze geen gebruik konden maken van de accommodatie. Zonder financiële tegemoetkoming is de verwachting dat veel verenigingen in zwaar weer komen. Voor de binnensport en buitensport passen we daarom de compensatieregeling toe.

Vanuit het Rijk komen er diverse regelingen om binnen- en buitensport te ondersteunen. Het bedrag van 110 miljoen zal naar rato verdeeld worden onder gemeenten en clubs met een eigen accommodatie. Het bedrag dat voor alle gemeenten beschikbaar komt is 90 miljoen. En gaat 20 miljoen rechtstreeks naar sportverenigingen met een eigen accommodatie. Als verenigingen door het mislopen van bijvoorbeeld baromzet hun exploitatie niet meer rond krijgen wordt er op basis van maatwerk gekeken naar oplossingen (TASO-regeling).

2 koers verleggen

Het is mogelijk de huren te compenseren, aanvullend op de tot nu toe genomen maatregelen.

Financiële gevolgen Sport		(bedragen in € x 1.000)					
Koers	Omschrijving financiële gevolgen	2020					prognose effect op 2021
		Financieel effect	compensatie door		dekking binnen begroting	resterende extra last	
			Rijk	Provincie			
	Aanschaf desinfectiemiddelen	10	0	0	0	10	pm
1 Ingezette Koers	Kwijtschelding huren binnensport 1 maart tot en met 15 mei	66	pm	0	0	0	0
	Kwijtschelding huren buitensport 1 maart tot en met 31 mei	75	pm	0	0	0	0
2 Koers verleggen	Compenseren huren buitensport na 1 juni	pm	pm	0	0	pm	pm

Cultuur

De culturele partijen DNK, Podium Zuidhaege, Garage TDI hebben een huurovereenkomst met de Gemeente Assen. In de aan deze organisaties beschikbaar gestelde

exploitatiesubsidie zit ook een component voor de huur.

De culturele partijen hebben tot nu toe hun huur betaald. Aan het

eind van het jaar leggen deze partijen verantwoording over de realisatie van beleidsdoelstellingen en daarmee samenhangende financiën.

1 Ingezette koers

De culturele partijen maken alle zo veel mogelijk gebruik van de rijks- en aanvullende regelingen vanuit gemeente en provincie. Toekenningen van deze regelingen zullen een dempende werking hebben op de exploitatietekorten. Het is echter de vraag of compensatie uit de regelingen de volledige exploitatietekorten zullen dekken. Wij wachten de resultaten af alvorens aanvullende maatregelen te treffen voor wat betreft de huur.

2 Koers verleggen

We zouden deze culturele partijen kunnen compenseren voor de ontstane exploitatietekorten. Compensatie door middel van kwijtschelding van huur is wellicht mogelijk door hiervoor de rijksbijdrage aan de gemeente voor gemiste huurinkomsten in te zetten. Dit is een kwestie van maatwerk.

Aanvullend kunnen we afspreken dat deze culturele partijen ook gecompenseerd worden voor de inzet van de eigen reserves. Het inzetten van eigen reserves zal van invloed zijn op de dekkingsgraad en weerstandvermogen van deze partijen, waarbij moet worden afgewogen of dit wenselijk is.

Financiële gevolgen Cultuur							(bedragen in € x 1.000)	
Koers	Omschrijving financiële gevolgen	2020					prognose effect op 2021	
		Financieel effect	compensatie door		dekking binnen begroting	resterende extra last		
			Rijk	Provincie				
2 Koers verleggen	Compensatie exploitatietekorten (kwijtschelding huren)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	

Ondernemers

In totaal zijn er 53 ondernemers die een pand/ruimte huren van de gemeente Assen. Van hebben 26 uitstel van betaling van huur aan

gevraagd. Er zijn echter meerdere ondernemers die dit hebben aangevraagd, maar toch de huur zijn blijven betalen. Hierdoor hebben

niet alle ondernemers die een uitstel van betaling hebben aangevraagd ook daadwerkelijk een huur achterstand.

1 Ingezette koers

Wij maken op basis van maatwerk afspraken met de diverse ondernemers over op welke manier ze alsnog kunnen voldoen aan de huurachterstanden die bij sommige huurders zijn ontstaan. Op dit moment is hier nog geen inschatting van te maken.

2 Koers verleggen

De maximale variant is om alle ondernemers kwijtschelding te geven voor de periode van 16 maart tot 1 september.

Financiële gevolgen Ondernemers							(bedragen in € x 1.000)	
Koers	Omschrijving financiële gevolgen	2020					prognose effect op 2021	
		Financieel effect	compensatie door		dekking binnen begroting	resterende extra last		
			Rijk	Provincie				
2 Koers verleggen	Kwijtschelding huren ondernemers	pm	0	0	0	pm	pm	

Programma 8 Algemeen financieel beleid

Uitgangspunten gemeente als heffer van lokale belastingen en leges

De tariefstelling voor heffingen en leges blijven voor 2020 onveranderd. De vaststelling van tarieven voor 2021 is onderdeel van het begrotingsproces 2021.

Als door een besluit van de overheid activiteiten geen doorgang kunnen vinden, zal de gemeente coulant zijn bij het heffen belastingen of het opleggen van leges.

Waar uitstel van betaling is verleend volgt zo snel mogelijk duidelijkheid over betalingsregelingen of criteria voor kwijtschelding.

Landelijke maatregelen

Belastingen

Ondernemers die door de coronacrisis in financiële problemen zijn gekomen, kunnen uitstel van betaling krijgen voor de betaling van de belastingschuld(en). Op verzoek kan drie maanden uitstel van betaling worden verkregen voor

een groot aantal belastingen en onder voorwaarden gedurende een langere periode. Daarna wordt de ondernemer een passende betalingsregeling aangeboden. Daarnaast zijn er diverse andere fiscale maatregelen getroffen. Ondernemers die de belastingschuld niet tijdig voldoen zijn

tijdelijk geen verzuimboete verschuldigd. De belastingrente is verlaagd tot 0,01%. De vrije ruimte in de werkkostenregeling is vergroot. De vaste reiskostenvergoeding hoeft niet te worden aangepast.

Aanvullende lokale maatregelen

Lokale belastingmaatregelen

Op basis van het Drenthe-brede steunpakket voor ondernemers kunnen ondernemers op verzoek uitstel van betaling krijgen voor de betaling van belastingen (tot 1 september 2020).

Belastingen voor rechten of diensten waarvan geen gebruik wordt gemaakt worden ingetrokken (bijvoorbeeld terrassen, buitenstalling, en marktgelden).

Daarnaast heeft de raad besloten

om het tarief voor de toeristenbelasting dat van toepassing zou zijn gedurende een aantal dagen in juni te verlagen van € 3,00 naar € 1,35.

Beleidskeuzes: scenario

① Ingezette Koers ② Koers verleggen

Algemeen

Ongeacht de keuzes die er worden gemaakt op het gebied van de belastingen, heffingen en leges, dienen altijd de algemene beginselen

van behoorlijk bestuur in acht te worden genomen, zoals het gelijkheidsbeginsel. Bij een ongelijke behandeling van gelijke gevallen, moet er een objectieve rechtvaardiging bestaan. Er is een verbod op

een heffing afhankelijk van inkomen, winst of vermogen. Dat maakt dat het niet mogelijk is om alleen een tegemoetkoming te verlenen aan ondernemers die het zwaarst zijn getroffen.

1 Ingezette Koers

Ondernemers zijn en blijven, onafhankelijk van onze koers, belastingen, heffingen en leges verschuldigd. De maatschappelijke gevolgen zijn afhankelijk van het middel:

- Leges, marktgeden, precariobelasting
Hiervoor is in het Drents maatregelenpakket aangegeven dat ondernemers dit niet hoeven te betalen als er geen gebruik van wordt gemaakt. De belasting wordt dan ingetrokken. Er bestaan dan ook geen maatschappelijke gevolgen als er geen nadere maatregelen worden getroffen. Bij uitbreiden van het terrasoppervlak om te voldoen aan de anderhalvemetermaatregel wordt geen extra precarioheffing in rekening gebracht.
- Onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing
Als ondernemers niet in staat zijn om de onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing te voldoen, kunnen kleine zelfstandige ondernemers in sommige gevallen kwijtschelding krijgen. Ondernemers die niet aan de voorwaarden voor kwijtschelding voldoen, zijn de belasting verschuldigd. Dit kan financiële problemen bij die ondernemingen tot gevolg hebben. Wel blijft het mogelijk om individueel een verzoek in te dienen tot uitstel van betaling en een betalingsregeling te treffen.

Uitstel van betaling

Ondernemers hebben de mogelijkheid om uitstel van betaling te krijgen tot uiterlijk 1 september 2020. Mogelijk is het gewenst om het uitstel van betaling voor bepaalde belastingen of bepaalde categorieën van ondernemers te verlengen.

Betalingsregeling

Door gespreide betaling van belasting wordt de ondernemer meer ruimte geboden om hun belasting te voldoen. Door deze maatregelen ondervinden zij wel enige steun maar blijft de belasting verschuldigd. Voor de meeste ondernemers zullen deze maatregelen voldoende zijn. Een aantal ondernemers zal desondanks in financiële problemen kunnen raken.

2 Koers verleggen

Wijzigen, intrekken of uitstel van belastingen

De gemeente heeft een aantal instrumenten om belastingplichtigen tegemoet te komen. Het gaat dan om het niet innen of verlagen van belastingen. Dit kan alleen niet voor specifieke branches of sectoren die hard zijn geraakt door de crisis. Op basis van de hardheidsclausule kan het college opgelegde aanslagen intrekken. Bijvoorbeeld bij een evenement waarvoor een vergunning is aangevraagd maar dat vervolgens niet door mocht gaan.

In bijzondere gevallen is het mogelijk een aanslag oninbaar te verklaren. Is de ondernemer binnen vijf jaar weer in staat om deze belasting te betalen, dan kan de invordering worden hervat.

Financiële gevolgen Belastingen		(bedragen in € x 1.000)					
Koers	Omschrijving financiële gevolgen	Financieel effect	2020				prognose effect op 2021
			Rijk	Provincie	dekking binnen begroting	resterende extra last	
1 Ingezette Koers	Toename aantal te verlenen kwijtscheldingen	10	0	0	0	10	5
	Belastinginkomsten komen later binnen	10	0	0	0	10	2
2 koers verleggen	Afhankelijk van de te maken keuzes	pm	0	0	0	pm	pm

Verwachte economische impact van corona

Landelijke scenario's vertaald naar Assen

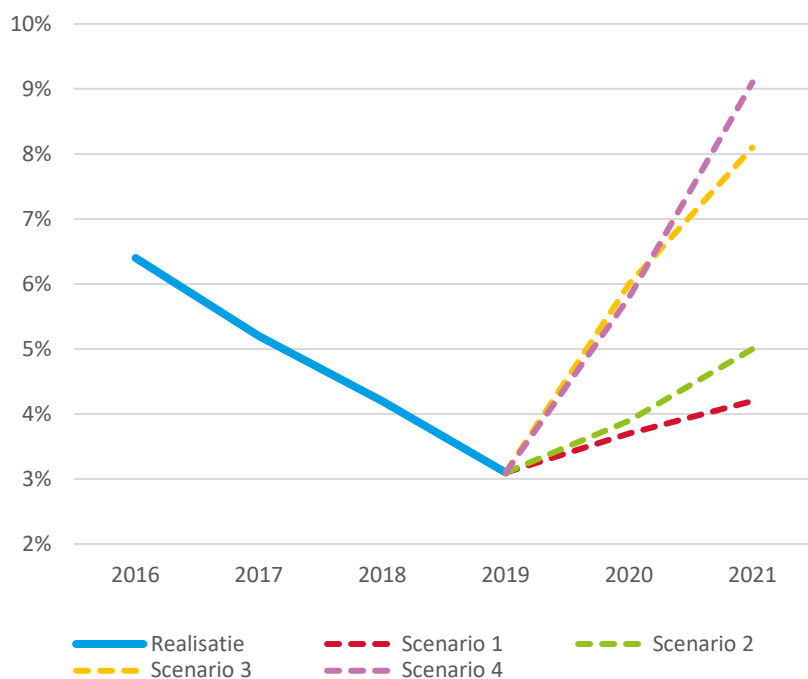
Verkenning van vier scenario's

Vier scenario's van het CPB schetsen de economische impact van het coronavirus in 2020 en 2021. Deze zijn hier vertaald naar gemeente Assen. In alle scenario's resulteert een recessie, het bbp krimpt in 2020 met 1,2 % tot 7,7 %. In drie van de vier scenario's is de neergang dieper dan in de crisis van 2008/2009.

Vier scenario's werkloosheidscijfers gemeente Assen (in %)

	1	2	3	4
2019	3,1	3,1	3,1	3,1
2020	3,7	3,9	6,0	5,8
2021	4,2	5,0	8,1	9,1

Komt de meest optimistische voorspelling uit dan zal de werkloosheid in de gemeente Assen oplopen tot ruim 4 % in 2021. Het meest sombere scenario voorspelt ruim 9%.

scenario	1	2	3	4
Maanden contactbeperkingen	3	6	6	12
Impact contactbeperkingen	Matig, vooral diensten	Zwaar, ook industrie	Zeer zwaar, in veel sectoren	Zwaar, in veel sectoren (enige adaptatie)
Direct herstel na opheffen contactbeperkingen	ja	ja	nee	nee
Problemen in de financiële sector	nee	nee	ja	ja
Grotere problemen in andere landen.	nee	nee	matig	zwaar

<https://www.cpb.nl/scenarios-coronacrisis>

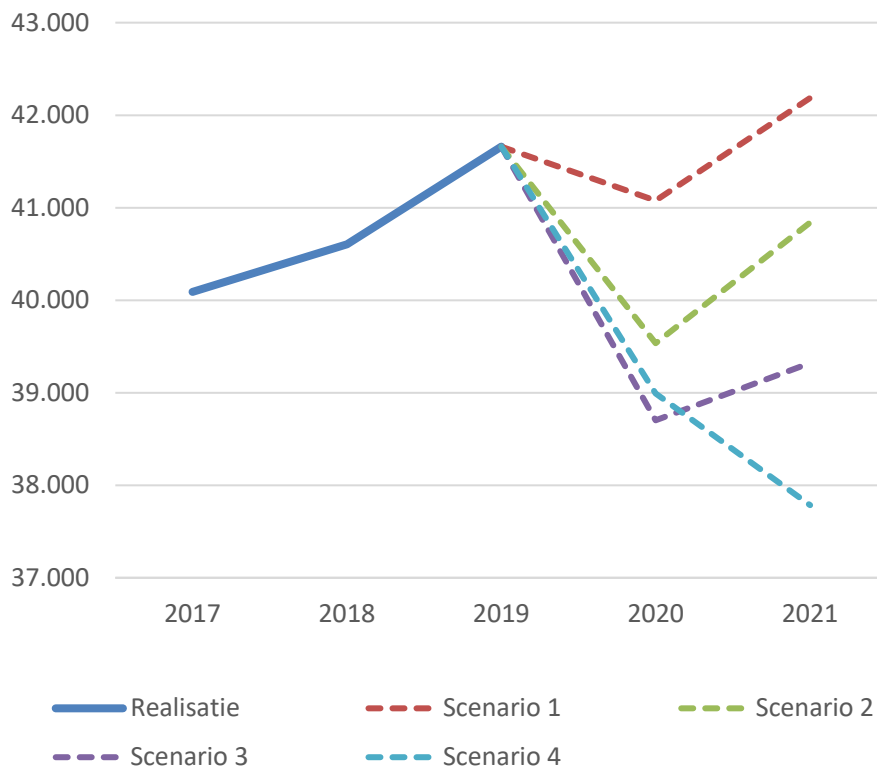
1 In het eerste scenario duren de contactbeperkingen drie maanden, wordt vooral een deel van de dienstensector geraakt en treedt herstel direct in het derde kwartaal van 2020 op. Al in 2020 vindt een flink deel van de inhaalgroei plaats.

2 In het tweede scenario houden de beperkende maatregelen zes maanden aan, en volgt herstel vanaf het vierde kwartaal van 2020. Ten opzichte van scenario 1 verdiept de economische crisis en wordt ook de industrie zwaarder getroffen. De wereldhandel zakt verder weg, maar grote problemen in de financiële sector blijven uit.

3 In het derde scenario houden de beperkende maatregelen ook zes maanden aan, maar gaan we ervan uit dat de schok harder aankomt, en er meer problemen zijn in de wereld-economie en de financiële sector. De economische terugval duurt hierdoor langer, het economisch herstel treedt pas op in voorjaar 2021.

4 In het vierde scenario houden de beperkende maatregelen een jaar aan. Bedrijven en huishoudens vinden wel meer manieren om ondanks de beperkende maatregelen te produceren, te werken en te consumeren. De diepte van de crisis is in dit scenario daarom initieel wat minder dan in scenario 3, maar de recessie houdt anderhalf jaar aan, herstel treedt pas op in de tweede helft van 2021. Door de lengte van de crisis komt de financiële sector in de problemen en worden de problemen vanuit het buitenland groter, wat ook na 2021 doorwerkt.

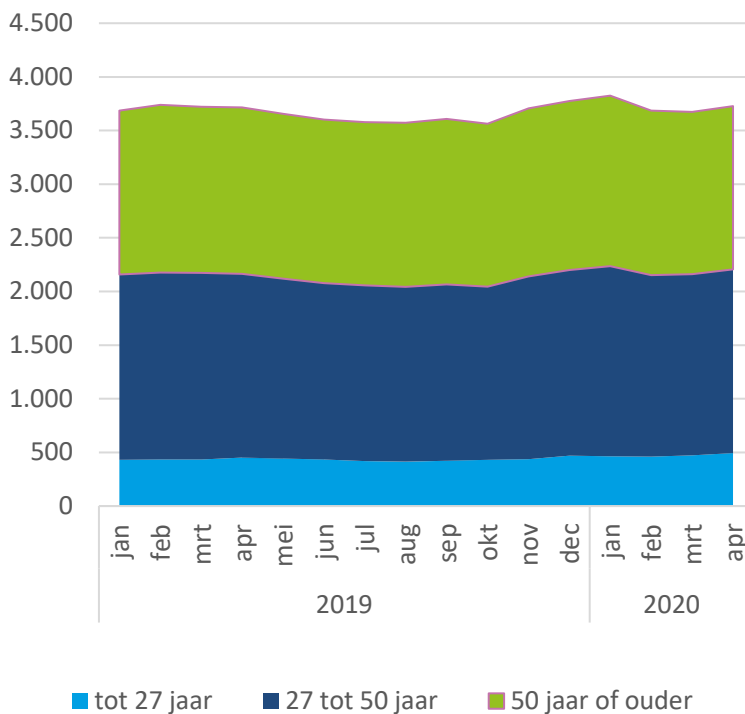
Vier scenario's werkgelegenheidscijfers gemeente Assen

Ultimo 2019 bood gemeente Assen 41.660 banen. In het meest positieve beeld neemt de werkgelegenheid na een lichte daling in 2020 in 2021 weer toe. Doemscenario is dat eind 2021 de werkgelegenheid in gemeente Assen ultimo 2021 met bijna 4.000 arbeidsplaatsen zal zijn gekrompen ten opzichte van 2019.

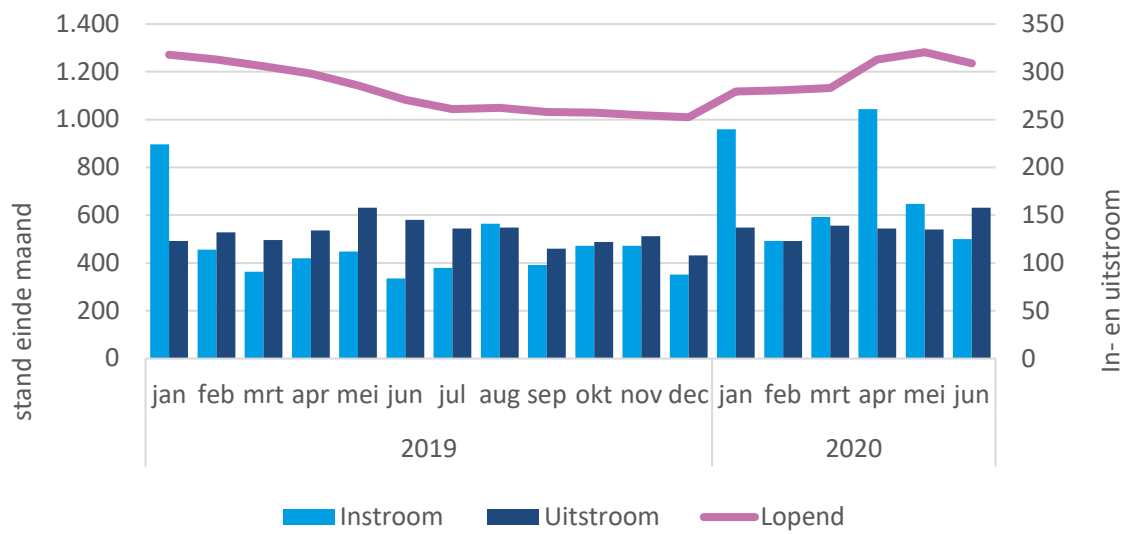
Overige actuele corona-relevante indicatoren

Aantal werkzoekenden gemeente Assen

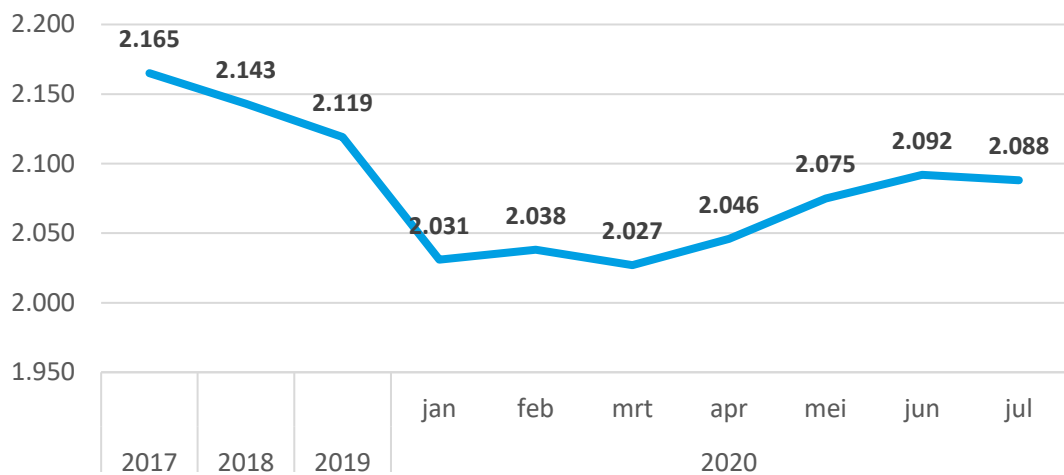

(aantal bij het UWV geregistreerde werkzoekenden, zonder dienstverband in de leeftijd van 15 tot 75 jaar)

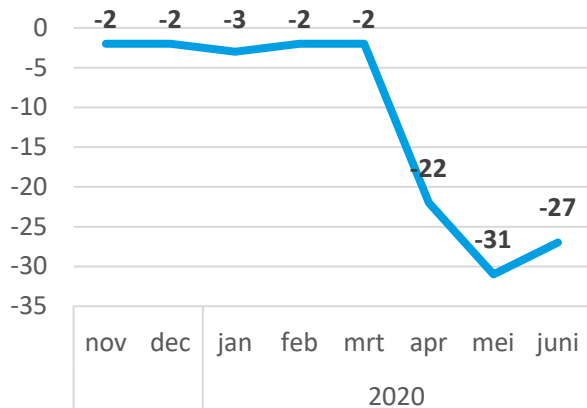
Aantal WW-uitkeringen gemeente Assen

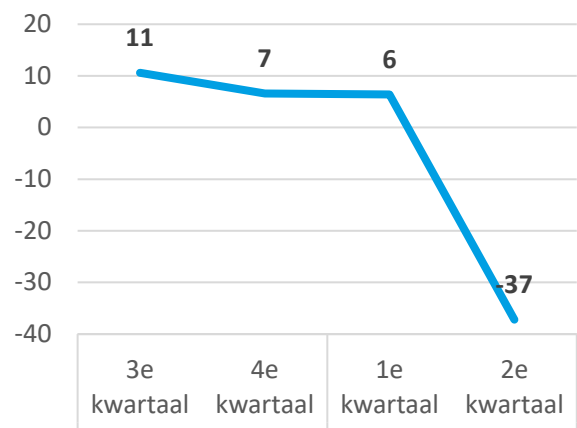
Aantal bijstandsuitkeringen gemeente Assen

Consumentenvertrouwen gemeente Assen

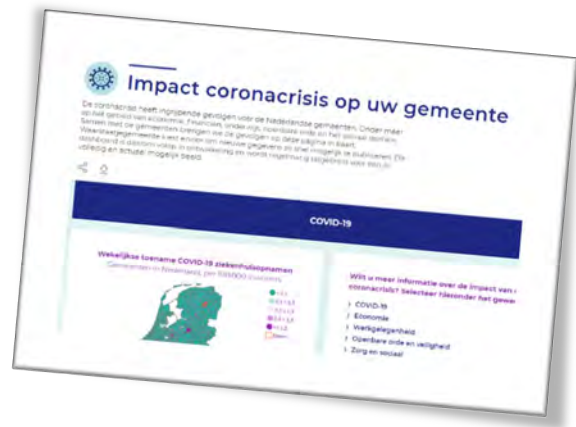
Ondernemersvertrouwen gemeente Assen

Corona-dashboard

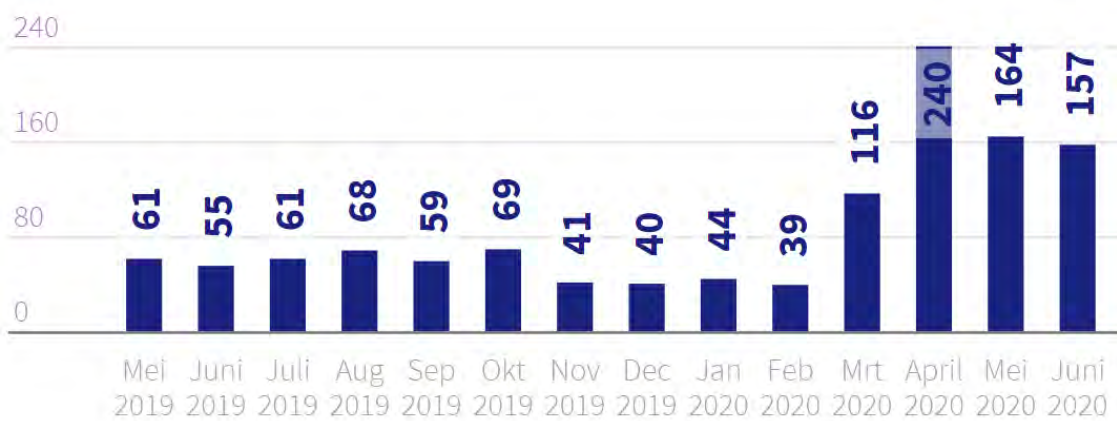
Meer actuele indicatoren over economie, financiën, onderwijs, openbare orde en het sociaal domein vindt u op <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/corona/impact-coronacrisis-op-uw-gemeente>

(Kies het gewenste thema en de gemeente)

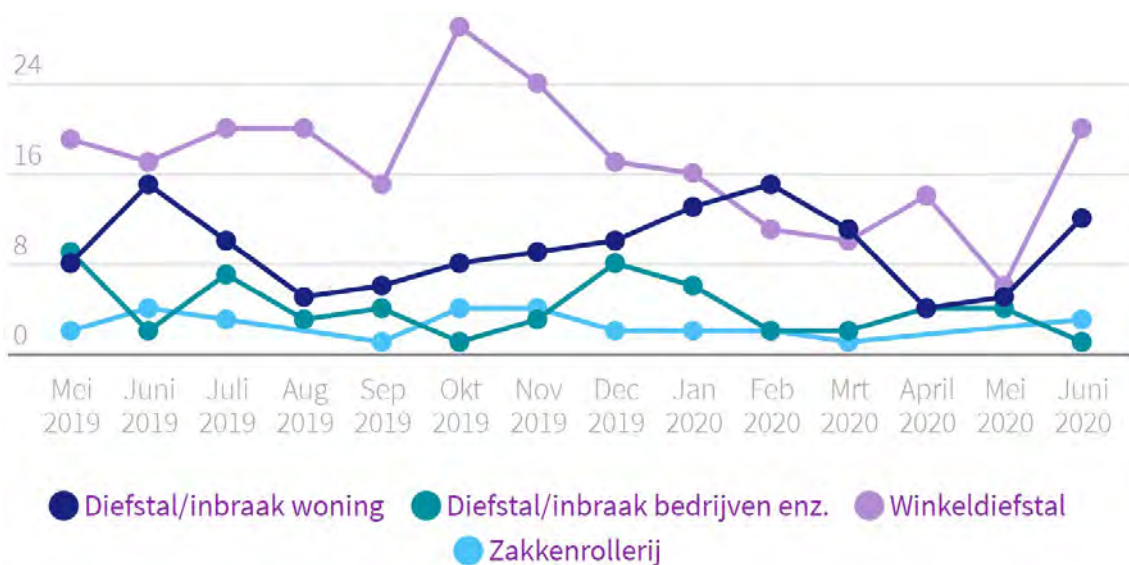

Aansprekende voorbeelden over veiligheid in het corona-dashboard zijn bijvoorbeeld:

Politieregistraties overlast jeugd gemeente Assen

Diefstal en inbraak naar type gemeente Assen

Financiële overzichten uitkomsten eerste en tweede corona-impactanalyse

Uitkomsten tweede corona-impactanalyse effecten van de ingezette koers

U vindt hieronder samengevat de financiële gevolgen van de door ons ingezette koers. Voor een totaaloverzicht presenteren wij u daarna ook de mogelijke financiële gevolgen van het scenario Koers verleggen.

Totaalbeeld financiële effecten (bedragen in € x 1.000)								
Bron / Scenario	2020							prog-nose effect op 2021
	stand op 1 september					prog-nose extra last tot ultimo 2020		
	prog-nose financieel effect	bijstelling (augustus 2020)	compensatie door		dekking binnen begroting		resterende extra last	
		Rijk	Provincie					
Tweede impactanalyse - financiële consequenties aanvullende maatregelen								
① Ingezette koers	1.479 +pm	-	-265 -pm	-132	-203	738 +pm	738 +pm	41 +pm
② Koers verleggen	>745 +pm	-	-pm	0	0	>240 +pm	>240 +pm	pm
<i>Ingezette koers + koers verleggen</i>	<i>>2.224 +pm</i>	<i>-</i>	<i>-265 -pm</i>	<i>-132</i>	<i>-203</i>	<i>>978 +pm</i>	<i>>978 +pm</i>	<i>41 +pm</i>

① Ingezette koers - tweede corona-impactanalyse (bedragen in € x 1.000)								
Programma	Onderdeel	Omschrijving financiële gevolgen	2020				prog-nose effect op 2021	
			financieel effect	compensatie door		dekking binnen begroting		resterende extra last
				Rijk	Provincie			
Wonen in Assen	Ruimtelijke ordening	Uitstel invoering Omgevingswet	pm	-pm	0	0	pm	pm
Werken in Assen	Flankerend beleid stimulering lokale economie	Ondersteuning cultuur en vrijetijdsector	100	0	0	0	100	pm
Meedoen in Assen	Welzijnsbeleid	Meerkosten herlocatie voedselbank	10	0	0	0	10	pm
Aantrekkelijk Assen	Cultuur	DNK			0			
		Podium Zuidhaege	275	-265	0	0	0	pm
		Garage TDI			-10			
		Cofinanciering filmhuis DNK	138	-pm	-96	-42	0	pm
	Cofinanciering theater DNK	38	-pm	-26	-12	0	pm	
	Evenementen	TT-festival: verrekening concessie vergoeding met editie 2021	pm	0	0	0	pm	pm

① Ingezette koers - tweede corona-impactanalyse								(bedragen in € x 1.000)
Pro-gramma	Onder-deel	Omschrijving financiële gevolgen	2020					prog-nose effect op 2021
			finan-cieel effect	compensatie door		dek-king binnen begroting	reste-rende extra last	
				Rijk	Provin-cie			
Samen werken aan Assen	Publieks-zaken	Uitwerken participatieaanpak en organisatie Tweede Kamer verkiezing	0	0	0	0	0	pm
Bedrijfs-voering	ICT	Thin clients vervangen door laptops of andere middelen, eenmalige investering	150	0	0	-150	0	0
		<i>Thin clients vervangen door laptops of andere middelen, jaarlijkse kapitaallast</i>	40	0	0	-40	0	0
	Stadhuis	Flexibel inrichten vergader-ruimtes, eenmalige investering	63	0	0	0	63	0
		<i>Flexibel inrichten vergader-ruimtes, jaarlijkse kapitaallast</i>	5	0	0	0	5	5
		Video-vergaderen in de 6 vergader- en 6 projectruimtes	65	0	0	0	65	0
		Aanpassing werkplekken flexibele wanden, eenmalige investering	175	0	0	0	175	0
		<i>Aanpassing werkplekken flexibele wanden, jaarlijkse kapitaallast</i>	14	0	0	0	14	14
		Adviesaanvraag inrichting stadhuis middellange termijn anderhalvemetersamenleving	7	0	0	0	7	0
	Personeel	Hogere personeelskosten extra inzet handhaving binnenstad/Baggeluizerplas	200	0	0	0	200	pm
	Vastgoed en Grondbedrijf	Algemeen	Afzien van jaarlijkse huurverhoging	15	0	0	0	15
Welzijns-beleid		Compensatie huur 't Markehuus maart - augustus	40	0	0	0	40	pm
DCA		Kwijtschelden huur maart - augustus	34	0	0	0	34	pm
Sport		Aanschaf desinfectiemiddelen	10	0	0	0	10	pm
		Kwijtschelding huren buitensport (1 maart t/m 15 mei)	66	-pm	0	0	0	0
		Kwijtschelding huren buitensport (1 maart t/m 31 mei)	75	-pm	0	0	0	0
Algemeen financieel beleid	Belastingen	Toename aantal te verlenen kwijtscheldingen	10	0	0	0	10	5
		Inkomsten komen later binnen	10	0	0	0	10	2
Totaal financiële gevolgen tweede corona-impactanalyse scenario '① Ingezette koers'			1.479 +pm	-265 -pm	-132	-203 -93	738 +pm	41 +pm

① Ingezette koers - tweede corona-impactanalyse (bedragen in € x 1.000)								
Programma	Onderdeel	Omschrijving financiële gevolgen	2020				prognose effect op 2021	
			financieel effect	compensatie door		dekking binnen begroting		resterende extra last
				Rijk	Provincie			
			1.150 +pm				519 +pm	

Cursieve bedragen betreffen lasten op basis van een jaarlijkse kapitaallast ipv eenmalig investeringsbedrag.

② Koers verleggen - tweede corona-impactanalyse (bedragen in € x 1.000)								
Programma	Onderdeel	Omschrijving financiële gevolgen	2020				prognose effect op 2021	
			financieel effect	compensatie door		dekking binnen begroting		resterende extra last
				Rijk	Provincie			
Werken	Flankerend beleid stimulerend lokale economie	Incidentele dekking t.b.v. cofinanciering en procesmiddelen voor projectontwikkeling en tijdelijke extra (interne) project- en procesinzet	pm	0	0	0	pm	pm
Aantrekkelijk Assen	Cultuur	DNK	505	-pm	0	0	pm	pm
		Podium Zuidhaege						
		Garage TDI						
	Kunstenaars / zzp'ers	Aanvullend maatwerk ter ondersteuning zzp'ers in cultuursector	pm	0	0	0	pm	pm
	Evenementen	TT-festival: geen verrekening concessie vergoeding	pm	0	0	0	pm	pm
Bedrijfsvoering	Stadhuis	Structurele wijziging van de huidige werkomgeving	pm	0	0	0	pm	pm
Vastgoed en Grondbedrijf	Welzijnsbeleid	Compensatie huur alle wijkcentra/ MFA's	206	0	0	0	206	pm
	DCA	Compensatie van het totale exploitatietekort	>34	0	0	0	>34	pm
	Sport	Compenseren huren buitensport na 1 juni	pm	-pm	0	0	pm	pm
	Cultuur	Compensatie exploitatietekorten (kwijschelding huren)	pm	- pm	0	0	pm	pm
	Onderneemers	Kwijschelding huren onderneemers	pm	0	0	0	0	pm
Algemeen financieel beleid	Belastingen	Afhankelijk van de te maken keuzes	pm	0	0	0	pm	pm
Totaal financiële gevolgen tweede corona-impactanalyse '② Koers verleggen'			>745 +pm	-pm	0	0	>240 +pm	pm

Bijlage 1. Landelijke maatregelen

Het Rijk heeft verschillende maatregelen genomen om de gevolgen van de coronacrisis zo veel mogelijk te beperken. Hieronder een beschrijving van de diverse regelingen voor ondernemers, kunst en cultuur, welzijn en sport.

alleen samen krijgen we
corona onder controle

Ondernemers: NOW, TOGS, TLV, TOZO, GO-C, COL, KKC en belastingmaatregelen

Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW)

Ondernemers kunnen tot maximaal 90% van hun loonkosten vergoed krijgen als ze verwachten door corona ten minste 20 % omzet te verliezen over vier maanden. De regeling is verlengd tot 1 oktober 2020 (met enige aanpassingen).

Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen sectoren COVID-19 (TOGS)

Voor ondernemers die direct schade ondervonden van diverse kabinetsmaatregelen om het coronavirus in te dammen. Deze specifieke groep ondernemers kon een eenmalige tegemoetkoming van € 4.000 netto krijgen om hun vaste lasten te betalen. Deze regeling is overgegaan in de TLV.

Tijdelijke Overbruggingsregeling voor Flexibele Arbeidskrachten – TOFA

Regeling voor flexibele arbeidskrachten die door de coronacrisis (bijna) geen inkomsten meer hebben. Tot 26 juli 2020.

Regeling tegemoetkoming Vaste lasten (TLV)

Van € 1.000 tot € 50.000 is vanaf 30 juni aan te vragen. Ondernemers in onder meer horeca, recreatie, evenementen, kermissen, podia en theaters kunnen een subsidie aanvragen om hun vaste lasten te betalen. Geldt voor de periode 1 juni tot en met 30 september 2020.

De tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO)

Deze regeling is bedoeld als uitkering voor levensonderhoud en kent versoepelde voorwaarden ten opzichte van de reguliere bijstand voor zelfstandigen. Bij TOZO 2 wordt wel de partnerinkomsttoets gehanteerd. Dit was niet van toepassing bij de TOZO 1. Bij 2 is het ook mogelijk om een lening aan te vragen voor een bedrijfskrediet wanneer er door de coronacrisis sprake is van liquiditeitsproblemen.

TOZO 1 is bedoeld als overbrugging voor de maanden april, mei en juni. TOZO 2 ging in op 1 juni 2020 voor de maanden juni tot en met oktober 2020.

Belastingmaatregelen

Betalingsuitstel van belastingen voor ondernemers en de mogelijkheid om voor de vennootschapsbelasting verliezen over 2020 te verrekenen met de winst uit 2019. zzp'ers houden recht op zelfstandigenaftrek als ze minder werk hebben. Daarnaast bestaat er een specifieke maatregel met betrekking tot energiebelasting (heffing van Energiebelasting –EB en Opslag Duurzame Energie ODE).

Overige regelingen

Garantiefonds Ondernemersfinanciering (GO-C), Borgstelling MKB-kredieten (het ministerie van EZ staat via de BMKB borg voor de kredieten aan ondernemers, zodat zij makkelijker geld kunnen lenen), COL-regeling voor Start-ups en Scale-ups, Klein Krediet Corona (KKC-regeling) gericht op kleine ondernemers en wordt door diverse banken uitgevoerd. Er kan een lening aangevraagd worden van € 10.000 tot € 50.000.

Qredits: verstrekt microkredieten aan startende ondernemers en kleine bedrijven.

Rijksregelingen voor de culturele en creatieve sector

Aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector

Landelijk € 300 miljoen, waarvan € 48,5 miljoen beschikbaar is om te investeren in de vitale regionale infrastructuur voor regionale musea, (pop)podia en filmtheaters.

In overleg met provincie en andere Drentse gemeenten doet DNK hierop een beroep voor het filmtheater en het podium.

Het gaat dan om respectievelijk € 75.000 en € 274.000 waaraan lokale of regionale overheden de helft aan cofinanciering moeten bijdragen. De provincie Drenthe heeft voor de Drentse gemeenten hiervoor ruim € 500.000 beschikbaar gesteld. Voor de aanvraag van het Drents Museum neemt de provincie de cofinanciering volledig voor haar rekening.

Compensatiepakket voor medeoverheden

Tot 1 juni 2020 is € 60 miljoen voor Zorg, kinderopvang, SD, OV, lokale culturele voorzieningen zoals bibliotheken, muziekscholen, musea, theaters en filmhuizen. Compensatiebedrag is € 265.000. Dit bedrag is onderdeel van de compensatie van € 3,2 miljoen die de gemeente ontvangt.

Rijksregelingen voor Binnen- en buitensport

Het Rijk stelt een bedrag beschikbaar van € 110 miljoen om sportverenigingen te compenseren. Op basis van dit bedrag wordt er € 90 miljoen gereserveerd voor de kwijtschelding van huren.

Hoe dit wordt verdeeld onder de diverse gemeenten is nog onduidelijk. Sportverenigingen die een eigen accommodatie bezitten kunnen aanspraak maken op een tegemoetkoming van € 2.500 als

er sprake is van een omzetverlies van 20 %. Voor sportverenigingen die kortlopend krediet nodig hebben wordt het borgstellingskapitaal van Stichting Waarborgfonds Sport met € 10 miljoen verhoogd.

Rijksregelingen voor Meedoen, Welzijn, MFA's en zorg

Voor maatschappelijke organisaties zijn beschikbaar: TOGS, regeling Inhaalzorg en meerkosten Jeugdwet en Wmo 2015, compenseren wegvallen eigen bijdrage van ouders van de gemeentelijke regelingen: peutersaanbod, SMI

(Sociaal Medische Indicatie) en VVE (voorschoolse educatie). Gemeenten kunnen compensatie krijgen voor noodopvang kinderen van ouders in cruciale beroepen.

Ook is er compensatie mogelijk voor de meerkosten kinderopvangorganisaties voor noodopvang kinderen, voor inkomstenderving eigen bijdrage Wmo en meerkosten maatschappelijke opvang.

Rijksregelingen voor Parkeren

Landelijk is € 125 miljoen beschikbaar voor gedeerde parkeerinkomsten.

Dit wordt via het Gemeentefonds uitgekeerd. Het aandeel voor de gemeente Assen bedraagt hierin € 0,6 miljoen.

Coronacompensatiemaatregelen Rijk

Het Rijk heeft in het begin van de coronacrisis een aantal maatregelen genomen ter compensatie.

Het gaat om de volgende maatregelen en het Asser aandeel hierin:

Bedragen Startpakket Compensatiemaatregelen Rijk; totaal € 116,3 miljoen

Onderdeel	rijkscompensatie in € x 1 miljoen	Asser aandeel in € x 1 miljoen
Compensatie inkomstenderving kwijtschelding huur sportverenigingen	90,0	Volgt
Compensatie inkomstenderving eigen bijdrage Wmo	18,0	Volgt
Vergoeding eigen bijdrage ouders gem. regelingen peuteraanbod, SMI en VE	8,3	0,034
Totaal startpakket Compensatiemaatregelen Rijk	116,3	0,034

Op 28 mei 2020 heeft het Rijk bekend gemaakt dat een eerste pakket aan maatregelen over de periode tot 1 juni 2020 aan medeoverheden beschikbaar wordt gesteld.

Het gaat hier om onderstaand pakket met daarin ook weer opgenomen het Asser aandeel.

Bedragen 28-mei-pakket Compensatiemaatregelen Rijk; totaal € 542 miljoen

Onderdeel	Subonderdeel	rijkscompensatie in € x 1 miljoen	Asser aandeel in € x 1 miljoen
Toeristenbelasting		100,0	0,110
Parkeerbelasting		125,0	0,591
Meerkosten uit Jeugdwet en Wmo	Vrouwenopvang	7,0	0
	Maatschappelijke opvang	91,0	1,089*
	Maatschappelijke ondersteuning	11,7	0,056
	Jeugdhulp	34,3	0,184
Noodopvang kinderen ouders cruciale beroepen		23,0	volgt
Sociale werkbedrijven		90,0	0,877
Lokale en regionale cultuur		60,0	0,265
Totaal 28-mei-pakket Compensatiemaatregelen Rijk		542,0	3,172

* *betreffen middelen die Assen ontvangt als centrumgemeente en bestemd zijn voor de hele regio*

Bijlage 2 Gemeentelijke en Drents aanvullende maatregelen

Provinciale regelingen Cultuursector

Noodsteun provincie Drenthe

Naast ruim € 500.000 die de provincie Drenthe beschikbaar heeft gesteld voor cofinanciering van de noodsteun voor theaters, neemt de provincie de cofinanciering voor het Drents Museum voor haar rekening en stelt € 500.000 beschikbaar voor kleine musea uit de investeringsagenda.

Daarnaast mogen gemeenten de provinciale subsidie die niet besteed is voor evenementen op het snijvlak van cultuur en vrije tijd aanwenden voor noodsteun. Voor Assen gaat het om een bedrag van ongeveer € 10.000.

Provincie Drenthe subsidie Snelloket culturele projecten coronacrisis Drenthe

Minimaal € 1.000 tot maximaal € 2.500. De provincie heeft in totaal € 50.000 beschikbaar gesteld. Aanvragen is niet meer mogelijk vanwege het bereiken van het subsidieplafond.

Provinciale activiteitensubsidies

Provincie Drenthe vraagt de subsidie van organisaties niet terug wanneer deze minder dan € 25.000 bedraagt. Ook krijgen organisatoren de mogelijkheid evenementen later uit te voeren. Is de subsidie hoger dan € 25.000 dan worden reeds gemaakt kosten vergoed in redelijkheid en billijkheid.

Provinciale (meerjarige) jaar subsidies

Per instelling wordt bekeken wat in redelijkheid en billijkheid de eventuele oplossingen en gevolgen voor de subsidie van 2020 kunnen zijn.

Drents maatregelenpakket

De Drentse gemeenten hebben vanuit hun lokale verantwoordelijkheden en mogelijkheden een aanvullend maatregelenpakket opgesteld. Het Drents maatregelenpakket is verlengd tot 1 september. Op basis van deze maatregelen is het mogelijk om uitstel van betaling aan te vragen. Tot en met 8 juni zijn er ten aanzien van Vastgoed 33 uitstellen van betaling aangevraagd.

Bijlage 3 Rapport AEF

financiële consequenties corona voor gemeenten

Op verzoek van de VNG heeft onderzoeksbureau Andersson Elffers Felix (AEF) onderzoek gedaan naar de financiële consequenties voor gemeenten als gevolg van de coronacrisis. Het onderzoek is opgesplitst in:

- Een analyse van de financiële gevolgen van de coronacrisis tot en met mei 2020.
- De toekomstige financiële gevolgen van de coronacrisis voor gemeenten tot en met december 2020.

Voor de toekomst is AEF uitgegaan van een best-case scenario, waarin vanaf nu de coronamaatregelen steeds verder worden versoepeld, en een worst-case scenario, waarin er een tweede golf met besmettingen Nederland treft.

De uitkomsten van het onderzoek geven een schatting van de financiële effecten, precieze consequenties zullen pas later in omvang duidelijk worden. Bovendien is het verloop van de coronacrisis nog hoogst onzeker. Gemeenten hebben al veel kosten gemaakt, maar de meeste kosten moeten nog komen.

Het AEF-rapport laat eens te meer zien dat de impact van de coronacrisis voor gemeenten groot is. In het gunstigste scenario, waarbij de coronacrisis zonder tweede piek verloopt, raamt AEF de reële kosten in 2020 voor alle gemeenten samen op € 1,48 tot € 1,83 miljard.

In het ongunstige scenario, met een tweede golf waarin het coronavirus opnieuw oplaait, raamt AEF de kosten voor gemeenten in 2020 op € 2,26 tot € 2,78 miljard. Dit is zonder de bedragen voor de TOZO, GGD-en en Veiligheidsregio's.

In het onderzoek van AEF zijn in totaal 42 relevante gevolgen naar voren gekomen, die in de volgende figuur zijn weergegeven. Grotendeels zijn deze gevolgen ook voor Assen relevant en komen ze overeen met de ontwikkelingen zoals in de verschillende hoofdstukken zijn omschreven.

0. Bestuur	a	Uitgaven coronaproof verkiezingen	b	Meer uitgaven aan digitalisering	c	Besparing werknemers-uitgaven	d	Extra uitgaven overhead
	e	Minder OZB-inkomsten	f	Minder inkomsten parkeren	g	Lagere precario-en reclamebelasting		
1. Veiligheid	a	Extra uitgaven handhaving openbare orde						
2. Verkeer	a	Uitgaven door extra verkeersmaatregelen	b	Minder inkomsten scheepvaart	c	Extra negatief saldo OV		
3. Economie	a	Financiële steun aan ondernemers	b	Minder inkomsten toeristenbelasting	b	Verandering in promo activiteiten		
4. Onderwijs	a	Uitgaven voor onderwijshuisvesting	b	Uitgaven voor leerlingenvervoer	c	Extra uitgaven onderwijsbeleid		
5. Recreatie	a	Extra uitgaven sport (subsidie/kwijtschelding)	b	Extra uitgaven cultuur (subsidie/kwijtschelding)	c	Extra uitgaven musea	d	Extra uitgaven bibliotheken
	e	Extra uitgaven lokale media	f	Aanpassingen inrichting openbaar groen				
6. Sociaal	a	Extra uitgaven buurt- en clubhuizen	b	Extra uitgaven kinderopvang	c	Meer gebruik GGZ-crisisopvang	d	Extra uitgaven e-health
	e	Extra uitgaven door TOZO	f	Extra uitgaven BUIG: (bijzondere) bijstand	g	Minder inkomsten kwijtschelding belastingen	h	Extra ondersteuning SW-bedrijven
	i	Extra uitgaven doelgroepenvervoer	j	Extra uitgaven re-integratie	k	Ondersteuning WMO- en jeugdaanbieders	l	Extra uitgaven schuldhulpverlening
	m	Extra uitgaven maatschappelijke opvang						
7. Gezondheid	a	Meer uitgaven GGD en veiligheidsregio's	b	Extra uitgaven afvalinzameling	c	Extra uitgaven voor uitvaarten		
8. Ruimtelijk	a	Lasten door gebiedsexploitatie						
9. Overig	a	Minder winst uit eigen bedrijven	b	Lagere retributies/leges				

Legenda **Meer uitgaven** **Minder inkomsten** **Financiële meevallers**

